

PSALMEN

33, 36, 37

Gods grootheid en zorg voor de
rechtvaardigen tegenover de vergankelijke
weg van de goddelozen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/psalmen/33-36-37

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Inleiding en lezing van Psalm 33	3 min	5
2	Blijdschap en lof voor de Heere	5 min	7
3	De mens is geschapen om God te loven	3 min	11
4	Vurige, vaardige en frisse aanbidding	6 min	12
5	Gods werken zijn recht en waarachtig	4 min	17
6	De scheppende kracht van Gods Woord	4 min	19
7	Gods Woord verandert de gelovige	5 min	22
8	Menselijke wil en Gods soevereiniteit	3 min	24
9	God verijdt de plannen van volken	2 min	26
10	God ziet alles en oordeelt rechtvaardig	2 min	28
11	Veiligheid komt niet van militaire macht	4 min	29
12	Gods Woord overwint alle tegenstand	4 min	32
13	Gods oog rust op wie Hem vrezen	4 min	35
14	Vertrouwen op Gods heilige Naam	5 min	37

15	Overgang naar Psalm 36	3 min	40
16	Zonde als god van de goddeloze	2 min	42
17	De verdorven levensweg van de goddeloze	4 min	43
18	Gods verheven goedheid en trouw	4 min	45
19	In Gods licht zien wij het licht	3 min	49
20	Gebed om bewaring tegen het kwaad	2 min	50
21	Psalm 37 als wijsheidspsalmen	4 min	52
22	Lezing van Psalm 37	4 min	54
23	De zachtmoedigen beërven de aarde	3 min	57
24	De rechtvaardigen op de nieuwe aarde	4 min	59
25	Wees niet jaloers op kwaaddoeners	2 min	61
26	Behoud door een geloof dat vrucht draagt	2 min	63
27	De verlangens van een toegewijd hart	4 min	65
28	Vertrouw je werk toe aan de Heere	2 min	67
29	De tijdelijke voorspoed van goddelozen	2 min	68

30	Lenen, schulden en vrijgevigheid	5 min	70
31	God bepaalt ongemerkt onze stappen	4 min	72
32	Abrahams dienaar wordt door God geleid	3 min	74
33	Gods leiding en zorg voor de rechtvaardige	4 min	76
	Om verder te lezen		79

1

Inleiding en lezing van Psalm 33

Laten we Psalm 33 opslaan. Dit is een heel blijde psalm. Het is een psalm over zingen en aanbidding, uitbundige aanbidding, tenminste aan het begin. Tegen het einde wordt de toon veel rustiger. Daar gaat het over wachten op de Heere. Dat spreekt natuurlijk van meer innerlijke rust voor de Heere, van geduld en van overdenking van Hem. We vinden in deze psalm dus beide stemmingen van

aanbidding: de uitbundige en, zouden we kunnen zeggen, de beschouwende. Laten we hem lezen. Daarna zal ik teruggaan en er een paar opmerkingen over maken.

Zing vrolijk in de HEERE, rechtvaardigen! Een lofzang past de oprechten. Loof de HEERE met de harp, zing psalmen voor Hem met de harp en de tiensnarige luit. Zing voor Hem een nieuw lied, speel welluidend met vrolijke klanken. Want het woord van de HEERE is recht en al Zijn werk betrouwbaar. Hij heeft gerechtigheid en gericht lief, de aarde is vol van de goedertierenheid van de HEERE. Door het Woord van de HEERE is de hemel gemaakt, door de Geest van Zijn mond heel hun legermacht. Hij verzamelt het water van de zee als een dam, Hij sluit de diepe wateren op in schatkamers. Laat heel de aarde voor de HEERE vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem. Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. Welzalig het volk dat de HEERE tot zijn God heeft, het volk dat Hij Zich als eigendom verkozen heeft. De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Vanuit Zijn verheven woonplaats aanschouwt Hij alle bewoners van de aarde. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden. Een koning wordt niet verlost door een groot leger, een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard geeft valse hoop op de overwinning en bevrijdt niet door zijn grote kracht. Zie, het oog van de HEERE is over wie Hem vrezen, op hen die op Zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel te redden van de dood en

hen in het leven te behouden, wanneer er honger is. Onze ziel verwacht de HEERE, Hij is onze hulp en ons schild. Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op Zijn heilige Naam vertrouwen. Laat Uw goedertierenheid over ons zijn, HEERE, zoals wij op U hopen.

PSALMEN 33:1-22

2

Blijdschap en lof voor de Heere

Deze psalm is een loflied voor God vanwege Zijn verheven eigenschappen. Een aantal van Zijn eigenschappen wordt genoemd, in het bijzonder Zijn soevereiniteit en Zijn scheppend vernuft. Er worden verscheidene dingen over God naar voren gebracht. De eerste uitspraken vertellen ons hoe wij God moeten aanbidden en waarderen.

In de eerste drie verzen wordt van ons verwacht dat wij ons in de Heere verheugen. Dat betekent dat van ons verwacht wordt dat wij blij zijn. Van ons wordt verwacht dat wij blijdschap uiten, en er zijn veel manieren waarop wij blijdschap uiten. Een van die manieren is glimlachen, iets wat christenen soms vergeten te doen. Als ze eraan denken, is het meestal niet erg oprecht, want wanneer je eraan moet denken om te glimlachen, is het niet erg oprecht. Het is beter als je er niet aan hoeft te denken en gewoon glimlacht omdat je blij bent.

Maar als christen hoor je blijdschap te uiten. Als je merkt dat je vaak nors kijkt, of als andere mensen zeggen dat je niet glimlacht, moet je misschien eens naar je hart kijken. Dan moet je je misschien afvragen of je wel over deze feiten nadenkt, over de grootheid van God. Want er is veel om je over te verheugen wanneer je bedenkt hoe groot onze God is en wat Hij ons over Zichzelf heeft bekendgemaakt en beloofd.

Er staat dat wij ons in de Heere moeten verheugen. Dat betekent natuurlijk dat onze blijdschap niet noodzakelijk beperkt blijft tot tijden van zegen. Wij kunnen ons altijd in de Heere verheugen, omdat wij altijd in de Heere zijn. De Heere is er altijd om ons in te verheugen. Er zijn tijden waarin wij ons van nature over onze omstandigheden

zouden verheugen, omdat het de omstandigheden zijn waarvoor wij zelf zouden kiezen. Maar er zijn ook tijden waarin onze omstandigheden ons niet geneigd maken om ons te verheugen. Toch wordt ons gezegd dat wij ons moeten verheugen, omdat wij ons te allen tijde in de Heere kunnen verheugen, ongeacht onze omstandigheden.

God is er altijd. De beloften die Hij heeft gedaan en de relatie die wij met Hem hebben, staan ons altijd ter beschikking. Daarom is er nooit enige reden waarom wij ons niet zouden kunnen verheugen. Wij verheugen ons immers niet in onze omstandigheden, maar in de Heere.

Dit is een gebod, of een aansporing, aan de rechtvaardigen. Zij die God willen aanbidden, moeten natuurlijk behoren tot de groep die als de rechtvaardigen wordt aangeduid. Je kunt God niet werkelijk op aanvaardbare wijze aanbidden, tenzij je reine handen en een zuiver hart hebt, volgens Psalm 24.

Zo zijn het dus de rechtvaardigen die worden aangespoord zich in de Heere

te verheugen,

Zing vrolijk in de HEERE, rechtvaardigen! Een lofzang past de oprechten. Loof de HEERE met de harp, zing psalmen voor Hem met de harp en de tiensnarige luit. Zing voor Hem een nieuw lied, speel welluidend met vrolijke klanken. Want het woord van de HEERE is recht en al Zijn werk betrouwbaar. Hij heeft gerechtigheid en gericht lief, de aarde is vol van de goedertierenheid van de HEERE. Door het Woord van de HEERE is de hemel gemaakt, door de Geest van Zijn mond heel hun legermacht. Hij verzamelt het water van de zee als een dam, Hij sluit de diepe wateren op in schatkamers. Laat heel de aarde voor de HEERE vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem. Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. Welzalig het volk dat de HEERE tot zijn God heeft, het volk dat Hij Zich als eigendom verkozen heeft. De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Vanuit Zijn verheven woonplaats aanschouwt Hij alle bewoners van de aarde. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden. Een koning wordt niet verlost door een groot leger, een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard geeft valse hoop op de overwinning en bevrijdt niet door zijn grote kracht. Zie, het oog van de HEERE is over wie Hem vrezen, op hen die op Zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel te redden van de dood en hen in het leven te behouden, wanneer er honger is. Onze ziel verwacht de HEERE, Hij is onze hulp en ons schild. Want ons

hart is in Hem verblijd, omdat wij op Zijn heilige Naam vertrouwen. Laat Uw goedertierenheid over ons zijn, HEERE, zoals wij op U hopen.

PSALMEN 33:1-22

3

De mens is geschapen om God te loven

Dat wil zeggen: het is iets moois. Het is gepast. Het is passend dat oprechte mensen God loven. Dat is de normale functie. Dat is het normale werk van mensen. Als mensen oprecht van hart zijn, dan is het normaal, mooi en passend dat zij God loven. Als wij Hem niet loven, doen wij niet datgene waarvoor wij bij onze schepping geschikt waren.

Als je erover nadenkt: hoewel ‘oprecht’ hier zeker een morele betekenis heeft, namelijk oprecht in de zin dat wij juist wandelen, roept de term ‘oprecht’ ook het beeld op van degenen die rechtop lopen. Al weet ik niet of David, of de schrijver van de psalm, dat zo bedoelde. Er is een verschil tussen ons en de meeste zoogdieren in de dierenwereld, want wij lopen rechtop, en zelfs de mensapen lopen niet volledig rechtop. De mens is het schepsel dat rechtop loopt, en in dat opzicht is hij naar het beeld van God gemaakt. God is rechtvaardig en oprecht, en God maakte de mens naar Zijn beeld om ook rechtop te lopen, zowel moreel als lichamelijk.

Degenen die naar Gods beeld gemaakt zijn, degenen die oprechte mensen zijn, hebben als hun eigenlijke functie God te loven. Lof past bij degenen die oprecht zijn. Ik lees er iets in wat David niet bedoelde wanneer ik ‘oprecht’ op die manier gebruik. Maar het punt is dat wij mensen zijn. En vooral als wij behoren tot de mensen die rechtvaardig en oprecht zijn in hun gedrag en hun hart, hoe gepast is het dan dat wij God het lofoffer brengen, precies datgene waarvoor Hij ons heeft gemaakt. Hij zoekt een volk tot Zijn lof, zo vertelt de Schrift ons. Daartoe heeft Hij ons geroepen.

In 1 Petrus, hoofdstuk 2, vers 9 en 10, staat dat wij

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht, u, die voorheen geen volk was, maar nu Gods volk bent; u, die zonder ontferming was, maar nu in ontferming aangenomen bent.

1 PETRUS 2:9-10

Het is dus alleen maar passend dat wij onszelf zien als dat bijzondere volk dat Zijn deugden moet verkondigen. De Engelse vertaling waarop de spreker reageert, gebruikt hier het woord 'praises' ('lof').

Lof past bij de rechtvaardigen, bij de oprechten, en eigenlijk is het passend voor alle mensen. Hoewel God de lof van goddeloze mensen niet kan aanvaarden, verandert dat niets aan het feit dat zij ontworpen zijn om te loven. Hoewel zij niet aan hun verplichting hebben voldaan en zich door een rechtvaardig leven ook niet geschikt hebben gemaakt, is het niettemin passend en mooi dat zij God zouden loven, omdat zij mens zijn en naar het beeld van God gemaakt zijn. Het is natuurlijk ook een vereiste dat zij hun levenswijze veranderen, zodat hun lof aanvaardbaar is. Want in Spreuken staat dat het offer van de goddeloze een gruwel voor de Heere is, en hoeveel te meer wanneer hij het met een boos hart brengt.

Wij zijn geroepen om God te loven, en die lof past goed bij ons: zij is gepast en geschikt voor ons. In vers 2 staat:

4

Vurige, vaardige en frisse aanbidding

'Prijs de Heer met de harp, zing voor Hem met de lier.' Dat is een ander soort muziekinstrument. Voortgaand op het thema van muzikale lof lezen we:

‘Zing een nieuw lied voor Hem, speel goed en laat het luid klinken.’

Deze uitspraken vertellen ons dat aanbiddingsmuziek vurig moet zijn. Ze moet levendig zijn. Ze hoort luid te zijn. Er staat echter niet dat ze alleen maar lawaaiig moet zijn, hoewel sommige mensen graag Psalm 100 citeren:

Een lofpsalm. Juich voor de HEERE, heel de aarde;

PSALMEN 100:1

Ze zijn tevreden over zichzelf, omdat ze luid kunnen zingen, ook al kunnen ze niet goed zingen. Ze redeneren dat ze in elk geval een ‘vreugdevol geluid’ kunnen maken; de Engelse vertaling luidt hier ‘make a joyful noise’. Toch staat hier dat je vaardig moet

spelen met een luid geluid. Aanbiddingsmuziek moet dus vurig, vaardig en fris zijn.

Zing vrolijk in de HEERE, rechtvaardigen! Een lofzang past de oprechten. Loof de HEERE met de harp, zing psalmen voor Hem met de harp en de tiensnarige luit. Zing voor Hem een nieuw lied, speel welluidend met vrolijke klanken. Want het woord van de HEERE is recht en al Zijn werk betrouwbaar. Hij heeft gerechtigheid en gericht lief, de aarde is vol van de goedertierenheid van de HEERE. Door het Woord van de HEERE is de hemel gemaakt, door de Geest van Zijn mond heel hun legermacht. Hij verzamelt het water van de zee als een dam, Hij sluit de diepe wateren op in schatkamers. Laat heel de aarde voor de HEERE vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem. Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. Welzalig het volk dat de HEERE tot zijn God heeft, het volk dat Hij Zich als eigendom verkozen heeft. De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Vanuit Zijn verheven woonplaats aanschouwt Hij alle bewoners van de aarde. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden. Een koning wordt niet verlost door een groot leger, een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard geeft valse hoop op de overwinning en bevrijdt niet door zijn grote kracht. Zie, het oog van de HEERE is over wie Hem vrezen, op hen die op Zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel te redden van de dood en hen in het leven te behouden, wanneer er honger is. Onze ziel verwacht de HEERE, Hij is onze hulp en ons schild. Want ons

hart is in Hem verblijd, omdat wij op Zijn heilige Naam vertrouwen. Laat Uw goedertierenheid over ons zijn, HEERE, zoals wij op U hopen.

PSALMEN 33:1-22

Niet voortdurend alleen maar dezelfde oude liederen. De oude liederen bevatten veel goede dingen, maar onze relatie met de Heere hoort voortdurend nieuwe vrucht voort te brengen. De Psalmen vertegenwoordigen het soort gezang, het soort liederen dat door het volk Israël werd gezongen. Het is duidelijk dat de Psalmen uit ervaring zijn voortgekomen, uit menselijke ervaring. Wanneer zij iets meemaakten, schreven ze daar een psalm over, vooral David, en ook enkele anderen. Wanneer wij nieuwe ervaringen opdoen, zouden daar nieuwe psalmen, nieuwe aanbiddingsliederen uit moeten voortkomen, omdat onze aanbidding iets moet zijn wat aansluit bij ons werkelijke leven. Omdat wij een voortdurende en groeiende relatie met de Heere horen te hebben, zouden nieuwe ervaringen ons leven moeten kenmerken terwijl wij verdergaan. Daarom zouden er nieuwe liederen moeten voortkomen.

Sommigen zijn van mening dat ‘een nieuw lied’, zoals dat hier en op veel andere plaatsen in de Schriften voorkomt, vooral in Jesaja en de Psalmen, waar vaak naar een nieuw lied wordt verwezen, betrekking heeft op spontaan gezang. Ik heb heel wat leraren, voornamelijk pinkstergelovigen, horen zeggen dat ‘een nieuw lied’ betrekking heeft op spontaan zingen, iets wat nooit is opgeschreven. Het is nieuw op precies het moment dat je het zingt, splinternieuw, wanneer je zomaar uitbarst in een nieuw, spontaan lied. Dat doen wij af en toe. Of hiernaar wordt verwezen, kan ik niet zeggen. Daarmee lees je er wel iets in, hoewel zulk spontaan zingen beslist als een nieuw lied zou worden aangemerkt. Maar of dat hier wordt bedoeld, weten wij niet.

Wat ons gezegd wordt, is dat het niet steeds hetzelfde oude lied moet zijn. Al onze aanbidding moet nieuwheid en frisheid hebben en aansluiten bij onze huidige omstandigheden. Ze moet niet iets zijn wat koud, vormelijk en traditioneel wordt, maar levend en vurig, bekwaam uitgevoerd, en voortdurend fris en nieuw. Waarom moeten we dit allemaal doen? Omdat het Woord van de HEERE recht is en al Zijn werken in waarheid worden verricht. Er wordt verwezen naar zowel Zijn Woord als Zijn werken. Zijn woorden zijn recht. Dit kan doelen op Zijn wetten, die in het Oude

Testament de voornaamste vorm zijn waarin Zijn woorden bekend zijn. Zijn woorden waren de wetten die Hij gaf. Dat ze recht zijn, betekent dat ze rechtvaardig en gerechtig zijn, dat Zijn uitspraken, de wetten die Hij gaf, legitiem en eerlijk zijn. Of het kan eenvoudig betekenen dat Zijn woorden altijd waar zijn, of het nu gaat om Zijn beloften of om uitspraken over feiten. Hij heeft het nooit mis. Zijn woorden zijn betrouwbaar, en al Zijn werken worden in waarheid gedaan. Dat betekent dat we nooit onwaarheid als middel kunnen gebruiken om de werken van God tot stand te brengen.

5

Gods werken zijn recht en waarachtig

Het is waar dat God soms ondanks zonde zal werken, of zelfs een zondige situatie zal gebruiken om Zijn doeleinden te verwezenlijken. Maar dat betekent nooit dat dit de manier was waarop God die situatie wilde gebruiken, of de manier waarop Hij iets gedaan wilde krijgen. Het kan waar zijn dat christenen door ergens over te liegen het gevoel hebben dat ze op die manier het werk van God doen. Zo heeft zich soms de situatie voorgedaan dat christenen in Rusland werden gemarteld en dat hun werd gevraagd te vertellen waar de geheime samenkomsten werden gehouden. Ze gaven dan een verkeerd antwoord om hun broeders te beschermen. Maar al Zijn werken worden in waarheid gedaan. Het kan natuurlijk Gods bedoeling zijn om de christenen in zo'n samenkomst ervoor te behoeden dat hun verblijfplaats bekend wordt. Maar het zou niet Zijn bedoeling zijn om dat door liegen te doen. Hij zou het op andere manieren kunnen doen.

Hetzelfde kan gelden voor wat de Schrift zegt:

Want de woede van mensen zal U tot lof zijn, wat aan woede overblijft, zult U beteugelen.

PSALMEN 76:11

Maar in Jakobus staat:

De toorn van een man brengt immers geen gerechtigheid voor God teweeeg.

JAKOBUS 1:20

Dat betekent dat wanneer een mens iets uit toorn doet, het Gods doeleinden tot stand kan brengen. Maar het betekent niet dat God het bij voorkeur op die manier wilde doen. De toorn van een mens is niet Gods voorkeursmanier om Zijn werken tot stand te brengen, hoewel Hij alles kan gebruiken. Hij kan onze zonden gebruiken, maar al Zijn werken worden in gerechtigheid en in waarheid gedaan. Daarom moeten we nooit denken dat we de belangen van God zullen dienen door de waarheid geweld aan te doen, of door iets te doen wat minder dan honderd procent waarheidsgetrouw is. Zijn werken worden immers altijd in waarheid gedaan.

Zijn Woord en Zijn werken zijn met elkaar verbonden. Ze houden verband met elkaar, omdat Zijn woorden natuurlijk nooit leeg zijn. Zijn woorden zijn werkzaam. De meeste van Zijn werken worden door Zijn Woord gedaan. Toen Hij de hemel en de aarde schiep, was dat een van Zijn grootste werken. Ik weet niet of dat een van Zijn grootste werken is of niet, maar het behoort zeker tot de meest verbazingwekkende werken: het scheppen van het heelal. Dat werd allemaal door Zijn Woord gedaan. Zijn Woord was Zijn werkzame middel, en daarom zijn Zijn Woord en Zijn werken met elkaar verbonden. Omdat Zijn woorden recht zijn en omdat Zijn werken in waarheid worden gedaan, worden we zo sterk aangespoord om Hem te loven.

Allereerst ligt de nadruk in het bijzonder op Zijn scheppingswerken. In deze psalm wordt ons verteld waarom we God moeten loven. De beste reden om God te loven is wie Hij is en wat Hij heeft kunnen doen. Zijn werken laten zien wat Hij is en hoe groot Hij is. Vaak zijn we misschien geneigd God te loven omdat Hij iets bijzonders en goeds voor ons heeft gedaan. Maar als we Hem alleen dan loven, zullen we Hem niet loven wanneer Hij niet iets bijzonders en goeds voor ons doet, of wanneer we onze aandacht niet richten op de goede dingen die Hij voor ons heeft gedaan. Maar Hij is altijd alle lof waard, of onze omstandigheden nu gelukkig zijn of niet. Daarom behoort Hij te allen tijde geloofd te worden, ongeacht de omstandigheden.

De hoogste en zuiverste lof is niet gebaseerd op het danken van Hem voor een bepaalde zegen, maar op wat Hij is, op Zijn onveranderlijke natuur. Het eerste wat ons over Hem wordt verteld, is dat Hij de Schepper is. Als Hij ons geschapen heeft, houdt dat natuurlijk in dat we verplichtingen tegenover Hem hebben. Zoals ergens anders staat, volgens mij in Psalm 100:

Weet dat de HEERE God is; Híj heeft ons gemaakt — en niet wij —
Zijn volk en de schapen van Zijn weide.

PSALMEN 100:3

Dat wil zeggen: Hij heeft ons gemaakt en daarom zijn we van Hem. De schepping spreekt van Zijn eigendomsrecht en van onze verplichting om Hem te dienen. Ze spreekt ook van Zijn grote wijsheid en Zijn macht. Zo worden de eigenschappen van God weerspiegeld in wat over Zijn schepping wordt gezegd, en in het bijzonder de macht van Zijn Woord.

6

De scheppende kracht van Gods Woord

Hier wordt verteld hoe Hij alles door Zijn Woord heeft geschapen, iets wat in de verzen 6 en 9 heel duidelijk naar voren komt. Vers 6 zegt:

Door het woord van de Heer is de hemel gemaakt, en alles wat daarin is door de adem uit Zijn mond.

Alleen doordat Hij het uitsprak, kwamen ze allemaal tot stand. In vers 9 wordt ons verteld:

Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er.

PSALMEN 33:9

Dat wil zeggen: Hij gaf het bevel dat het licht tevoorschijn moest komen, en het licht kwam en bleef. Er werd een blijvende verandering tot stand gebracht.

Toen we het boek Genesis bestudeerden, en toen we Genesis 1 bestudeerden, zagen we dat alle veranderingen die in de loop van zes dagen in de schepping plaatsvonden, door Zijn Woord tot stand werden gebracht. We zagen dat de apostel Paulus, vooral in 2 Korinthe, een aantal keren verwees naar een verband tussen het werk van God in de schepping in Genesis 1 en het werk van God in ons leven. In 2 Korinthe 5:17 zegt Paulus dat we een nieuwe schepping zijn:

Daarom, als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, alles is nieuw geworden.

2 KORINTHE 5:17

En in, naar ik meen, 2 Korinthe 4:6 zegt hij:

Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is ook Degene Die in onze harten geschenen heeft tot verlichting met de kennis van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus.

2 KORINTHE 4:6

Hij wijst er dus op dat God, Die oorspronkelijk in Genesis 1 het licht gebod uit de duisternis te schijnen, dezelfde God is Die in ons hart heeft geschenen. Dat wil zeggen: Hij heeft ons uit de duisternis geroepen en door Jezus Christus het licht van de kennis van Hem in ons hart laten schijnen. Je kunt zien dat Paulus daar een soort verband legt. Wat in Genesis 1 met de natuurlijke wereld, met de oorspronkelijke schepping gebeurde, gebeurt in ons als de nieuwe schepping. Wij zijn een nieuwe schepping en God is op soortgelijke wijze in ons aan het werk.

Toen we Genesis 1 bestudeerden, namen we elk van de zes dagen punt voor punt door. Daarmee lieten we zien hoe er een overeenkomst was tussen het werk van God in ons leven en Zijn werk in de oorspronkelijke schepping van de wereld: de vruchtbaarheid die ontstond, de scheiding van het licht en de duisternis, en veel andere dingen waarover we het toen hebben gehad.

Als we het verband volledig willen doortrekken, zien we dat de veranderingen die tijdens de opeenvolgende zes dagen in de schepping van de wereld tot stand werden gebracht, uitsluitend tot stand kwamen door de kracht van Zijn gesproken Woord. Daaruit volgt dat de veranderingen die in ons leven tot stand zullen worden gebracht en ons naar Zijn beeld zullen vormen, op dezelfde manier tot stand zullen komen. Dat is waar Hij aan het einde van de zes dagen toe kwam. Hij had iets naar Zijn beeld: de mens.

En God zei: Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en laten zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!

GENESIS 1:26

Dat is wat God in jouw leven probeert te doen. Hij probeert de mens naar Zijn eigen beeld te maken. Hij probeert jou naar het beeld van je Schepper te vormen, naar het beeld van Christus. De veranderingen die Hij aanbracht, kwamen uitsluitend door de kracht van Zijn Woord tot stand. En zo brengt Hij ook de veranderingen in jouw leven tot stand. Hij spreekt tot je. Hij gebiedt. Als je dat gebod even bereidwillig aanneemt als de levenloze schepping dat in Genesis 1 deed, dan zal er verandering komen: verandering in een positieve richting, verandering in de richting van het uiteindelijke doel.

7

Gods Woord verandert de gelovige

De kracht van het Woord dat het heelal door te spreken tot bestaan bracht, is, zoals ons elders wordt verteld, dezelfde kracht die alles bijeenhoudt. Dezelfde kracht die de atomen bijeenhoudt, is Zijn Woord. Hebreeën 1:3 zegt:

Hij, Die de afstraling van Gods heerlijkheid is en de afdruk van Zijn zelfstandigheid, Die alle dingen draagt door Zijn krachtig woord, heeft, nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf tot stand had gebracht, Zich gezet aan de rechter hand van de Majesteit in de hoogste hemelen.

HEBREEËN 1:3

Die kracht is de kracht die in ons aan het werk is en ons verandert.

In 1 Thessalonicenzen 2:13 wordt ons gezegd:

Daarom danken ook wij God zonder ophouden dat u, toen u van ons het gepredikte Woord van God hebt ontvangen, het ook aangenomen hebt, niet als een mensenwoord, maar (zoals het werkelijk is) als Gods Woord, dat ook werkzaam is in u die gelooft.

1 THESSALONICENZEN 2:13

Hetzelfde Woord dat werkzaam was in de schepping van de wereld, dat het licht uit de duisternis riep en de andere opeenvolgende veranderingen tot stand bracht, is in jou aan het werk. Het is daadwerkelijk in jou aan het werk. De spreker leidt uit het Engelse ‘effectually worketh’ af dat het het beoogde effect zal bereiken. Daarom heeft God voor jou het licht van de kennis van Hem in het aangezicht van Jezus Christus laten schijnen. Dat betekent dat Hij begonnen is. Dat is wat Hij aan het begin van Zijn scheppingswerk in Genesis 1 deed.

Hij zal het werk in jou voortzetten, en dat zal niet door je eigen kracht gebeuren. Het zal niet door je eigen vastberadenheid gebeuren. Het zal gebeuren doordat je het gesproken Woord aanneemt. Wanneer Hij het Woord spreekt, geeft Hij je daarmee de kracht om te veranderen. Het is heel duidelijk dat Hij nooit iets zou eisen zonder ook de kracht te schenken om het te doen.

Daarom zei Petrus, toen Jezus over het water kwam lopen:

Petrus antwoordde Hem en zei: Heere, als U het bent, geef mij dan bevel over het water naar U toe te komen.

MATTHEÛS 14:28

In plaats van gewoon uit de boot te springen en zonder een gebod van Christus zelf te proberen over het water te lopen — iets waarvan hij wist dat het vergeefs zou zijn — zei hij:

Heer, als U het bent, zeg me dan dat ik over het water naar U toe moet lopen.

Dus toen de Heere zei:

‘Kom.’

wist Petrus dat hij het kon doen. Want als Jezus het gebod, dan moest tegelijkertijd de kracht worden gegeven om het te doen. Daarom verlangde hij dat Jezus het gebod voordat hij het probeerde.

Wanneer God iets gebiedt, ligt daar kracht in. Toen God de aarde gebod om uit de wateren omhoog te komen en droog land te worden, had de aarde geen kracht om dat te doen. In een van de Psalmen wordt die scheppingsdaad beeldend beschreven als God Die met Zijn handen het land vormde, alsof een pottenbakker de aarde boetseerde. Maar in Genesis wordt ons verteld dat Hij sprak:

‘En zo gebeurde het.’ Wat er werkelijk gebeurde, is dat God het gebod gaf. De aarde had zelf geen kracht om die veranderingen tot stand te brengen, maar het gegeven gebod bezat zelf de kracht om de verandering teweeg te brengen. En dit Woord is krachtig

werkzaam in jullie die geloven en brengt jullie naar het beeld van Christus. Dit is dus een van de prijzenswaardige dingen van God: de geweldige scheppende kracht van Zijn Woord, de levensveranderende kracht van Zijn Woord. Vers 9 zegt:

Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er.

PSALMEN 33:9

Wanneer we nadenken over hoe ontvankelijk de geschapen wereld was voor Zijn Woord, en hoe de schepping iedere keer dat Hij sprak reageerde en gehoorzaamde, worden we weer geconfronteerd met het trieste feit dat de mens niet altijd even bereidwillig reageert als de levenloze schepping. De levenloze schepping had geen wil waarmee zij zich kon verzetten. Daarom sprak God en gebeurde het onmiddellijk. Maar God probeert de gemeente al lange tijd te veranderen, en Hij probeert jou al lange tijd te veranderen. De enige reden waarom Hij daar langer dan zes dagen voor nodig heeft, is dat wij veel meer een eigen wil hebben waarmee we ons tegen dat Woord kunnen verzetten. Hij zoekt dus een volk dat, zoals in Psalm 110 staat, gewillig zal zijn op de dag van Zijn kracht.

Uw volk is zeer gewillig op de dag van Uw kracht.

PSALMEN 110:3

Wanneer Zijn Woord wordt gegeven, zal onze bereidwilligheid de verandering teweegbrengen.

8

Menselijke wil en Gods soevereiniteit

Maar de psalmist denkt na over het feit dat niet iedereen gewillig is. Niet iedereen gehoorzaamt God gewillig. Daarom lijkt dat in strijd te zijn met Gods soevereiniteit. Misschien is Hij soeverein over de levenloze schepping, maar is Hij soeverein over alle mensen? Hebben zij tenslotte geen vrije wil? Betekent dat niet dat de geschiedenis

misschien verloopt zoals de mens het wil, in plaats van zoals God het wil, aangezien de mens ervoor kan kiezen God te gehoorzamen of ongehoorzaam te zijn? Heeft Zijn Woord soevereine macht over mensen?

Daar komen we vervolgens op in de verzen 10 tot en met 12. In vers 10 staat:

De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. Welzalig het volk dat de HEERE tot zijn God heeft, het volk dat Hij Zich als eigendom verkozen heeft.

PSALMEN 33:10-12

Dit zegt dat God de plannen van goddeloze mensen vrijdelt wanneer die tegen Zijn bedoelingen ingaan. Het laat zien dat hoewel de mens inderdaad een vrije wil heeft, God soeverein blijft over de geschiedenis. Als de mens zijn vrije wil in verzet tegen God gebruikt, heeft God de macht om te verhinderen dat de mens zijn vrije wil in daden omzet of zijn plannen uitvoert.

Je herinnert je dat een van de Psalmen die we eerder bestudeerd hebben — het is Psalm 21, vers 11 — sprak over de goddelozen die iets wilden doen, maar het niet konden uitvoeren. Daar staat:

Want zij hebben kwaad tegen U beraamd; zij hebben een listig plan bedacht, maar zijn tot niets in staat.

PSALMEN 21:12

Dat betekent: tegen God, of misschien tegen de koning, als het volk de koning aanspreekt.

De goddeloze mensen hadden kwade plannen. Ze gebruikten hun vrije wil tegen God. Maar hoewel ze hun vrije wil tegen God gebruikten en Hij hen niet dwong te denken zoals Hij denkt, behoudt Hij niettemin het recht om hen te beperken en hun geen succes te geven bij het uitoefenen van hun wil of het uitvoeren van hun plannen. We

zien dus dat God nog steeds soeverein is over de geschiedenis. De vrije wil van de mens verandert daar niets aan, want de mens kan niets doen behalve datgene waarvoor God hem de ruimte geeft. De mens kan zijn plannen niet daadwerkelijk uitvoeren, tenzij God het toestaat.

Daarom kunnen mensen verkeerde beslissingen nemen, maar als God die beslissingen niet kan gebruiken om Zijn bedoelingen verder te verwezenlijken, kan Hij de plannen van de goddelozen eenvoudigweg tenietdoen. Hij kan hun niet toestaan de dingen uit te voeren die ze van plan zijn. Dat is een ander aspect van Zijn soevereiniteit waar hier over gesproken wordt.

9

God verijdelt de plannen van volken

In Psalm 33 wordt eerst vermeld dat Zijn Woord soevereine macht had in de schepping. Daarna wordt ons verteld dat Hij ook soevereine macht heeft over de heidenen, over de goddelozen en zelfs over degenen die Zijn Woord niet gewillig gehoorzamen zoals de levenloze schepping dat deed. Toch behoudt Hij nog steeds de volledige macht over de geschiedenis, want de Heere doet de plannen van de heidenen teniet. Met hun beraad worden hun samenzweringen en plannen bedoeld.

Weet je nog wat er in Psalm 2 staat? De koningen van de aarde zijn bijeengekomen en de heersers hebben samengespannen tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde. Ze zeggen:

Laten wij Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen!

PSALMEN 2:3

Ze proberen Zijn soevereiniteit te trotseren. Maar wat doet Hij? Hij zit in de hemel en lacht, en zegt:

Ik heb Mijn Koning toch gezalfd over Sion, Mijn heilige berg.

PSALMEN 2:6

Al hun pogingen hebben Gods uiteindelijke bedoeling, Zijn eeuwige bedoeling, niet kunnen veranderen.

Een van de dingen waarvoor we God kunnen prijzen, is dat deze soevereiniteit niet tegen ons is gebruikt, maar juist om ons tot Hemzelf te trekken. Jezus zei:

Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

JOHANNES 6:44

God, Die soevereiniteit uitoefent over de aangelegenheden van de mens, heeft ervoor gekozen jou te roepen om deel uit te maken van Zijn plan, in plaats van jou te roepen om een van de mensen te zijn die Hij bij iedere stap moet dwarsbomen. Hij heeft ieder goed verlangen en iedere goede beslissing in je hart gelegd. Je hoefde daar niet aan te gehoorzamen, maar de Bijbel zegt wel:

want het is God, Die in u werkt zowel het willen als het werken, naar Zijn welbehagen.

FILIPPENZEN 2:13

Filippenzen 2:13, geloof ik. Dat is het. We zien dus Gods soevereiniteit. Daar prijzen we God voor: Zijn macht en soevereiniteit in de schepping, over de levenloze schepping, en ook over de geschiedenis, ondanks de gebrekkige of ondeugdelijke raad, plannen en samenzweringen van goddeloze mensen. God krijgt nog altijd Zijn zin.

10

God ziet alles en oordeelt rechtvaardig

Dan spreekt vers 13 over Zijn blik die alles ziet. Dat heeft veel te maken met hoe rechtvaardig Hij is wanneer Hij oordeelt. Dit is nog een aspect van Zijn grootheid en Zijn karakter waarvoor we Hem kunnen prijzen.

De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen.
Vanuit Zijn verheven woonplaats aanschouwt Hij alle bewoners
van de aarde. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden.

PSALMEN 33:13-15

Let op het woord ‘all’ — ‘allen’ of ‘al’ — dat in de Engelse vertaling telkens terugkomt in deze verzen. Dat staat in contrast met de manier waarop wij dingen zien. Wij kijken naar beneden en zien sommige dingen. Wij zien niet alle dingen. Wij zien sommige werken. Wij zien niet de werken van alle mensen. Wij zien sommige bewoners van de wereld, maar wij zien niet alle bewoners van de wereld. Daarom zal ons oordeel gebrekkig zijn. Wij zullen beslissingen nemen op basis van onvolledige gegevens, omdat wij niet alles zien zoals Hij dat ziet.

Maar Hij ziet alles. Hij ziet alle mensen. Hij ziet alle bewoners van de aarde. Hij ziet al hun werken. Daarom is Zijn alziende oog een van de grote eigenschappen van Zijn karakter. Het is Zijn alwetendheid, zoals de theologen dat noemen, wat betekent dat Hij alles weet. Maar dat leidt tot nog een van Zijn eigenschappen, namelijk Zijn juiste oordeel. Wanneer Hij oordeelt, neemt Hij alle gegevens in aanmerking. Wij slagen daar niet in wanneer wij menselijke oordelen vellen, omdat wij niet over alle gegevens beschikken.

11

Veiligheid komt niet van militaire macht

Vervolgens wordt hier aangegeven dat veiligheid van de Heere komt. Dit lijkt sterk op wat we lezen in hoofdstuk 20, vers 7, waar staat:

Dezen vertrouwen op strijdwagens en die op paarden, maar wij zullen de Naam van de HEERE, onze God in herinnering roepen.

PSALMEN 20:8

David heeft misschien paarden en strijdwagens gehad, maar hij vertrouwde er niet op.

Ik geloof dat David op bepaalde momenten bewust geen wapens meenam in de strijd. Toen hij het tegen Goliath opnam, nam hij zelfs geen zwaard of speer mee, en hij wees daar zelf ook op. Hij zei tegen Goliath:

Maar David zei tegen de Filistijn: U komt naar mij toe met een zwaard, met een speer en met een werpspies, maar ik kom naar u toe in de Naam van de HEERE van de legermachten, de God van de gelederen van Israël, Die u gehoond hebt.

1 SAMUEL 17:45

Dat wil zeggen: 'Ik kom niet met wapens zoals jij. Ik kom in de Naam van de Heere. Ik vertrouw niet op paarden en strijdwagens. Ik gedenk de Naam van de Heere, onze God.'

Hier wijst hij erop dat paarden geen veiligheid bieden. Wanneer in de Psalmen over

paarden wordt gesproken, stellen die militaire macht voor. Er staat:

Zing vrolijk in de HEERE, rechtvaardigen! Een lofzang past de oprechten. Loof de HEERE met de harp, zing psalmen voor Hem met de harp en de tiensnarige luit. Zing voor Hem een nieuw lied, speel welluidend met vrolijke klanken. Want het woord van de HEERE is recht en al Zijn werk betrouwbaar. Hij heeft gerechtigheid en gericht lief, de aarde is vol van de goedertierenheid van de HEERE. Door het Woord van de HEERE is de hemel gemaakt, door de Geest van Zijn mond heel hun legermacht. Hij verzamelt het water van de zee als een dam, Hij sluit de diepe wateren op in schatkamers. Laat heel de aarde voor de HEERE vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem. Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. Welzalig het volk dat de HEERE tot zijn God heeft, het volk dat Hij Zich als eigendom verkozen heeft. De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Vanuit Zijn verheven woonplaats aanschouwt Hij alle bewoners van de aarde. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden. Een koning wordt niet verlost door een groot leger, een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard geeft valse hoop op de overwinning en bevrijdt niet door zijn grote kracht. Zie, het oog van de HEERE is over wie Hem vrezen, op hen die op Zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel te redden van de dood en hen in het leven te behouden, wanneer er honger is. Onze ziel verwacht de HEERE, Hij is onze hulp en ons schild. Want ons

hart is in Hem verblijd, omdat wij op Zijn heilige Naam vertrouwen. Laat Uw goedertierenheid over ons zijn, HEERE, zoals wij op U hopen.

PSALMEN 33:1-22

Dat wil zeggen: door militaire macht.

Paarden werden natuurlijk beschouwd als een van de grootste sterke punten waarover een leger kon beschikken: sterke, snelle paarden, want snel en betrouwbaar vervoer is altijd belangrijk in een oorlog. Een leger met veel paarden werd als sterk beschouwd. Maar hij zegt dat deze dingen nutteloos zijn als je erop vertrouwt voor je veiligheid. Je zult jezelf niet kunnen verdedigen tegen de God Die alles ziet en alles beheerst.

12

Gods Woord overwint alle tegenstand

Het beeld van Armageddon in het boek Openbaring, wat dat beeld ook betekent, toont legers die tegen het Lam, tegen de Heere, strijden. Maar hun inspanningen zijn natuurlijk vergeefs. Sterker nog, zonder Armageddon te noemen, staat er in Openbaring 19 een zeer krachtig beeld van het alles overwinnende Woord van God tegenover de legers van de heidenen. Openbaring 19 zegt, vanaf vers 11:

En ik zag de hemel geopend, en zie, een wit paard, en Hij Die daarop zat, werd getrouw en waarachtig genoemd. En Hij oordeelt en voert oorlog in gerechtigheid.

OPENBARING 19:11

Hoe voert Hij nu die oorlog? Heeft Hij geweren, munitie en tanks, of heeft Hij paarden en strijdwagens? Zo voert Hij die niet. Er staat:

En uit Zijn mond kwam een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenvolken zou slaan. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf. En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn van de grimmige toorn van de almachtige God.

OPENBARING 19:15

Het scherpe zwaard is altijd een symbool van Zijn Woord. Dat het uit Zijn mond komt, bevestigt dit:

Daarmee zou Hij de volken treffen en met ijzeren hand over hen heersen. Hij treedt de wijnpers van de felle woede van de almachtige God, enzovoort. Maar Hij slaat de volken met Zijn Woord.

Dit zou er misschien op wijzen dat de volken weliswaar met hun paarden en strijdwagens opstaan tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde om de verspreiding van het Evangelie tegen te houden, en dat veel militaire regeringen hebben geprobeerd de verspreiding van het Evangelie binnen hun grenzen tegen te houden, maar dat het Woord van God desondanks overwint. De apostel Paulus werd door keizer Nero gevangengezet, maar Paulus schreef aan Timotheus:

Daarvoor lijd ik verdrukkingen en draag zelfs boeien als een misdadiger. Maar het Woord van God is niet gebonden.

2 TIMOTHEÛS 2:9

Het Woord van God gaat nog steeds voort en verspreidt zich overal. Toen de Romeinen later, in de tweede en derde eeuw, probeerden de verspreiding van het Evangelie tegen te gaan, verspreidde het Evangelie zich alleen maar meer. Hoe meer de gemeente vervolgd werd, hoe meer ze groeide. Er kwam een moment waarop het christendom had overwonnen, in die zin dat de helft van de bevolking van Rome zich had bekeerd. Sommige kerkhistorici zeggen dat ongeveer de helft van de bevolking van Rome zich had bekeerd. Dat gebeurde in een tijd van vervolging, niet in een tijd van vrede.

Dus de paarden, de strijdwagens, de wapens en alles wat de mens tegen de Heere en tegen de legers van de HEERE van de legermachten kan inzetten — en die legers zijn Zijn zendingen — kunnen dat niet werkelijk tegenhouden. Ze kunnen het niet tegenhouden, en dat zullen ze evenmin kunnen op de laatste dag, wanneer Jezus terugkomt. Die wapens zullen hen dan ook niet kunnen beschermen. Een paard biedt vergeefs veiligheid.

Los van apocalyptische vervullingen en de komst van Christus blijft het in ieder land en in iedere oorlog waar dat de uitkomst van een strijd niet noodzakelijk wordt bepaald door degenen die de krachtigste wapens hebben. Salomo zei in Prediker:

Opnieuw zag ik onder de zon dat niet de snellen de wedloop winnen, en ook niet de helden de strijd, ook dat niet de wijzen brood hebben, en ook niet de verstandigen rijkdom, en evenmin de kenners gunst. Tijd en toeval overkomen hun immers allen.

PREDIKER 9:11

Het is uitsluitend een zaak van Gods soevereiniteit. Hij verheft koningen en Hij zet koningen af, en Hij kan ervoor zorgen dat een kleiner leger een groter leger verslaat, zoals het verhaal van Gideon overduidelijk maakte.

Veel wapens hebben biedt geen garantie voor veiligheid, maar aan Gods kant staan wel. Ik zou willen dat ons eigen land meer op God vertrouwde en zich meer inspande om aan Gods kant te staan, in plaats van God te negeren en andere middelen te zoeken om veilig te zijn.

13

Gods oog rust op wie Hem vrezen

Er staat in vers 18:

Zing vrolijk in de HEERE, rechtvaardigen! Een lofzang past de oprechten. Loof de HEERE met de harp, zing psalmen voor Hem met de harp en de tiensnarige luit. Zing voor Hem een nieuw lied, speel welluidend met vrolijke klanken. Want het woord van de HEERE is recht en al Zijn werk betrouwbaar. Hij heeft gerechtigheid en gericht lief, de aarde is vol van de goedertierenheid van de HEERE. Door het Woord van de HEERE is de hemel gemaakt, door de Geest van Zijn mond heel hun legermacht. Hij verzamelt het water van de zee als een dam, Hij sluit de diepe wateren op in schatkamers. Laat heel de aarde voor de HEERE vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem. Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. Welzalig het volk dat de HEERE tot zijn God heeft, het volk dat Hij Zich als eigendom verkozen heeft. De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Vanuit Zijn verheven woonplaats aanschouwt Hij alle bewoners van de aarde. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden. Een koning wordt niet verlost door een groot leger, een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard geeft valse hoop op de overwinning en bevrijdt niet door zijn grote kracht. Zie, het oog van de HEERE is over wie Hem vrezen, op hen die op Zijn

goedertierenheid hopen, om hun ziel te redden van de dood en hen in het leven te behouden, wanneer er honger is. Onze ziel verwacht de HEERE, Hij is onze hulp en ons schild. Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op Zijn heilige Naam vertrouwen. Laat Uw goedertierenheid over ons zijn, HEERE, zoals wij op U hopen.

PSALMEN 33:1-22

Er is al verwezen naar het oog van de Heere, dat de hele aarde doorzoekt en alle mensen ziet. Wanneer Hij hen ziet, ligt daarin natuurlijk besloten dat Hij op hen moet reageren. Wanneer Hij goddeloze mensen ziet, moet Hij hen oordelen, en hun paarden en strijdwagens zullen hun niet helpen wanneer God besluit hen te oordelen. Aan de andere kant rust Zijn oog ook op hen die Hem vrezen, op de godvruchtigen. Dat Hij Zijn blik op hen richt, leidt niet tot iets waartegen zij zichzelf moeten verdedigen, maar juist tot hun daadwerkelijke verlossing door Hem.

Hij verlost hun ziel van de dood en houdt hen in leven tijdens een hongersnood. Dit betekent dat wij de aanwezigheid van God niet zo bewust ervaren wanneer de dood ons misschien voor ogen staat, of wanneer we midden in een hongersnood of enige andere nood verkeren, financieel of anderszins. We zijn ons daar juist bijzonder bewust van wanneer God ons op wonderbaarlijke wijze verlost of in onze noden voorziet. Toch rust Zijn oog op ons in die tijden van nood, wanneer Zijn aanwezigheid niet zo sterk wordt ervaren. Hij kent het aantal haren op ons hoofd. Hij weet hoeveel centen je in je zak hebt, en Hij weet nog veel meer dan dat. Omdat Hij alles ziet, zijn wij veilig, ook al worden we geconfronteerd met de dood, hongersnood of enig ander tekort of enige andere nood.

Dan zegt hij:

14

Vertrouwen op Gods heilige Naam

Wij wachten op de Heer. Hij is onze hulp en ons schild, want ons hart verheugt zich in Hem omdat wij op Zijn heilige naam vertrouwen.

Zijn heilige Naam — vaak staat de Naam van de Heere voor Zijn karakter, voor alles wat er over Zijn karakter bekend is. Zo wordt de Naam van de Heere soms in de Schriften gebruikt. Heel vaak duidt iemands naam op meer dan alleen de klank van het woord dat bij zijn geboorte aan hem wordt verbonden of waarmee hij wordt gedoopt. Het heeft te maken met wie en wat hij is.

Daarom veranderde God vaak de namen van mensen om aan te geven dat Hij iets anders van hen zou maken. Hij zei tegen Abram dat hij voortaan Abraham zou heten en veranderde zijn naam in Abraham, wat ‘vader van menigten’ betekent, omdat Hij van plan was precies dat van hem te maken. Hij zei tegen Jakob dat Hij hem vanaf dat moment Israël zou noemen, ‘een vorst bij God’. Niet omdat Jakob op dat moment een vorst bij God was, maar omdat Hij van plan was dat van hem te maken. Hij noemde Simon ‘Petrus’, een rots, omdat Hij van plan was hem tot een rots te vormen.

De naam gaf aan wat de persoon was, en een nieuwe naam gaf aan wat de persoon zou worden. In Openbaring staat zelfs dat Jezus tegen hen die overwinnen zei:

Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Aan wie overwint, zal Ik van het verborgen manna te eten geven, en Ik zal hem een witte steen geven met op die steen een nieuwe naam geschreven, die niemand kent dan wie hem ontvangt.

OPENBARING 2:17

Hij geeft ieder van Zijn overwinnaars een nieuwe naam. Dat geeft aan dat Hij iets van hen maakt, en niemand weet wat dat zal zijn.

Zoals er in 1 Johannes 3 staat:

Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is.

1 JOHANNES 3:2

Hoe dan ook, de woorden:

Zing vrolijk in de HEERE, rechtvaardigen! Een lofzang past de oprechten. Loof de HEERE met de harp, zing psalmen voor Hem met de harp en de tiensnarige luit. Zing voor Hem een nieuw lied, speel welluidend met vrolijke klanken. Want het woord van de HEERE is recht en al Zijn werk betrouwbaar. Hij heeft gerechtigheid en gericht lief, de aarde is vol van de goedertierenheid van de HEERE. Door het Woord van de HEERE is de hemel gemaakt, door de Geest van Zijn mond heel hun legermacht. Hij verzamelt het water van de zee als een dam, Hij sluit de diepe wateren op in schatkamers. Laat heel de aarde voor de HEERE vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem. Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. Welzalig het volk dat de HEERE tot zijn God heeft, het volk dat Hij Zich als eigendom verkozen heeft. De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Vanuit Zijn verheven woonplaats aanschouwt Hij alle bewoners van de aarde. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden. Een koning wordt niet verlost door een groot leger, een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard geeft valse hoop op de overwinning en bevrijdt niet door zijn grote kracht. Zie, het oog van de HEERE is over wie Hem vrezen, op hen die op Zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel te redden van de dood en hen in het leven te behouden, wanneer er honger is. Onze ziel verwacht de HEERE, Hij is onze hulp en ons schild. Want ons

hart is in Hem verblijd, omdat wij op Zijn heilige Naam vertrouwen. Laat Uw goedertierenheid over ons zijn, HEERE, zoals wij op U hopen.

PSALMEN 33:1-22

betekenen waarschijnlijk dat wij hebben vertrouwd op wat Hij is: Wie Hij is, Zijn karakter en al die dingen waarover we het tot nu toe hebben gehad — Zijn grote macht, Zijn grote wijsheid en Zijn soevereiniteit. Dan volgt dit gebed:

Heer, laat Uw liefde over ons zijn, zoals wij onze hoop op U vestigen.

15

Overgang naar Psalm 36

Psalm 34 gaan we nu nog niet behandelen, want die behoort tot een groep Psalmen. Je ziet dat hij een historisch opschrift heeft. Dat vertelt wanneer hij geschreven is. Er zijn vier Psalmen met zulke opschriften die verband houden met ongeveer dezelfde periode in Davids leven. We willen ze allemaal samen behandelen, omdat ze tot hetzelfde moment in de tijd behoren en de omstandigheden van Davids leven met alle vier verband houden. We zullen ze samen behandelen, dus voorlopig slaan we ze over.

Psalm 35 zullen we ook binnen een andere groep behandelen. Het is de eerste van de vloekpsalmen. We slaan die twee dus voorlopig over en behandelen ze in latere lessen als onderdelen van grotere groepen.

We springen nu naar Psalm 36. Dit is een korte psalm, en ondanks zijn beknoptheid levert hij enkele problemen op. De meeste daarvan staan in de eerste verzen, vooral in het eerste vers. Je zult het meteen zien. Er staat:

De overtreding van de goddeloze spreekt binnen in mijn hart:
ontzag voor God staat hem niet voor ogen.

PSALMEN 36:2

Wat betekent dat?

Wat dat betekent, is een raadsel. Commentaren worstelen er trouwens ook mee, en sommige vertalingen hebben geprobeerd de tekst te veranderen. Er valt blijkbaar iets voor te zeggen, al is het geen sterk argument, om het woord ‘mijn’ in ‘zijn’ te veranderen. Dan wordt het:

de overtreding van de slechte mens zegt diep in zijn hart dat hij geen ontzag voor God heeft.

Dat komt tenminste iets dichterbij in de buurt van iets wat begrijpelijk is, maar nog altijd is de formulering onregelmatig en een beetje onnatuurlijk.

Hoe dan ook, zonder te proberen het allemaal volledig glad te strijken, denk ik dat we eenvoudig kunnen zeggen dat dit een beschrijving is van goddeloze mensen. De eerste regel:

‘De overtreding van de slechte mens zegt’ zou volgens de spreker letterlijker uit het Hebreeuws kunnen worden weergegeven als:

‘een uitspraak van de overtreding’.

Hij doelt daarbij op het Hebreeuwse woord *ne’um*, dat gewoonlijk een plechtige uitspraak of godsspraak aanduidt.

Als je dat alleen maar hoort, maakt het je misschien niet veel wijzer. Maar denk eens na over wat een godsspraak is. Gewoonlijk is een godsspraak een profetische uitspraak, een woord dat gegeven wordt.

We komen in de Schrift de uitdrukking tegen:

En dit zijn de laatste woorden van David. David, de zoon van Isai, spreekt; de man die hoog is opgericht, spreekt, de gezalfde door de God van Jakob, en lieflijk in psalmen van Israël.

2 SAMUEL 23:1

Dat wil zeggen: een woord dat door David gegeven is.

Een uitspraak van de Heer is ook een uitdrukking die soms in het Oude Testament voorkomt. Dat zou een profetie betekenen, of een woord dat door God gegeven is. Wanneer er staat:

De overtreding van de goddeloze spreekt binnen in mijn hart:
ontzag voor God staat hem niet voor ogen.

PSALMEN 36:2

16

Zonde als god van de goddeloze

betekent dit dat, zoals God godsspraken of woorden aan Zijn volk geeft, de overtreding zelf voor sommigen een god is. De zonde zelf is een god die door sommigen aanbeden wordt, die hun godsspraken geeft en tot hen spreekt.

Wat we in de eerste vier verzen van dit hoofdstuk hebben, is een beschrijving van het ergste soort mensen. Ze zijn zelfs zo slecht dat overtreding een god voor hen is geworden. Zonde is niet alleen iets wat ze doen omdat ze zwak zijn en omdat het hun aan morele wijsheid of iets dergelijks ontbreekt. Ze aanbidden het kwaad.

Het is hier de bedoeling van de psalmist om het kwaad in de mens zo duister, laag en glibberig mogelijk af te schilderen. In de verzen 5 tot en met 9 stelt hij daar de meest verheven beschrijving van Gods goedheid tegenover. Zo wil hij in de gedachten van de lezer een heel duidelijk beeld vormen van het verschil tussen de goedheid van God en de verdorvenheid van de mens. De verzen 5 tot en met 9 spreken in zulke verheven en bloemrijke bewoordingen over de goedheid van God, dat er een scherp contrast ontstaat met die beschrijving van de goddeloosheid van de mens.

De laatste drie verzen, 10 tot en met 12, zijn eenvoudigweg een gebed dat God rechtvaardige mensen zal blijven zegenen en de psalmist zal bevrijden van de neiging om te worden als die goddeloze mensen die hij heeft beschreven. Zo ontwikkelt deze psalm zich, en we zullen hem lezen.

Zoals ik al zei, is de formulering van het eerste vers genoeg om je helemaal van je stuk te brengen. Je kunt daarin zo vast komen te zitten dat je nooit meer verder komt. Maar we zullen de psalm gewoon doorlezen, en je zult opmerken wat ik bedoelde.

of:

een uitspraak van de overtreding en:

diep in mijn hart of 'zijn hart', wat je maar verkiest, en dan:

dat hij geen ontzag voor God heeft.

Zoals ik al zei, is dat zelfs met de voorgestelde veranderingen onnatuurlijk. Het is dus niet duidelijk hoe het vloeiender zou kunnen worden weergegeven. Maar het is wel duidelijk wat er gezegd wordt: goddeloze mensen vrezen God niet. Dat is een eenvoudiger en begrijpelijker manier om het te zeggen.

17

De verdorven levensweg van de goddeloze

Want hij vleit zichzelf in zijn eigen ogen, tot men zijn ongerechtigheid vindt en haat. De woorden van zijn mond zijn onrecht en bedrog; hij laat na verstandig te handelen en goed te doen. Op zijn slaapplaats bedenkt hij onrecht; hij gaat op een weg staan die niet goed is, het kwaad verwerpt hij niet.

PSALMEN 36:3-5

Dat wil zeggen: hij heeft wijsheid en goedheid volledig opgegeven.

Van deze goddeloze man wordt gezegd dat hij zichzelf vleit in zijn eigen ogen. Omdat er geen vreze voor God voor zijn ogen is, zullen zijn ogen de dingen sowieso niet juist zien. De vreze voor God is het begin van wijsheid. De vreze voor de Heere is het begin van kennis. Als iemand het begin niet heeft, heeft hij zeker ook niet het midden of het einde. Als hij God niet vreest, heeft hij dus geen enkele wijsheid of kennis. Als er geen vreze voor God voor zijn ogen is, is het duidelijk dat zijn ogen de dingen niet juist

zullen zien. Wanneer hij naar zichzelf kijkt, ziet hij de dingen niet zoals God ze ziet. Hij ziet zichzelf niet zoals hij werkelijk is. Hij ziet zichzelf in een gunstiger licht dan gerechtvaardigd is. Hij vleit zichzelf in zijn eigen ogen. Hij kijkt naar zichzelf en denkt dat hij behoorlijk tof, behoorlijk wijs en behoorlijk gevat is. Bijna alle zondaars denken zo over zichzelf. Maar in feite schetst de Bijbel een heel ander beeld van hen. Ze vleien zichzelf gewoon blindelings. Ze zien zichzelf verkeerd. Ze hebben de vreze voor God niet voor hun ogen. Daarom kunnen hun ogen niets juist beoordelen, en al helemaal henzelf niet. Ze zijn helemaal niet slim. Ze zijn dwazen. Ze zijn blind.

Ze blijven zichzelf vleien. Dat betekent natuurlijk dat ze zichzelf gelukwensen met hun goddeloosheid, in plaats van die te zien als iets schandelijks waarvan ze zich moeten bekeren. Daardoor wordt hun goddeloosheid zo erg dat ze gehaat blijkt te zijn. Ik weet niet of dit betekent dat ze in hun eigen ogen gehaat wordt, dat ze zo slecht worden dat zelfs zij er genoeg van krijgen, of dat het eenvoudig betekent dat ze op een punt komen waarop hun goddeloosheid steeds afschuwelijker wordt in de ogen van God en in de ogen van de rechtvaardigen.

Hoe dan ook, de woorden van zijn mond vormen een probleem. Ze zijn ongerechtigheid en bedrog, oftewel leugens. Jezus zei:

Adderengebroed! Hoe kunt u goede dingen spreken, terwijl u slecht bent? Want uit de overvloed van het hart spreekt de mond.

MATTHEÛS 12:34

Als de woorden van zijn mond ongerechtigheid en bedrog zijn, dan is dat waar zijn hart vol van is. Als zijn hart daarmee gevuld is, zullen niet alleen zijn woorden maar ook zijn daden erdoor worden beïnvloed, want in Spreuken 4:23 staat:

Bescherm je hart boven alles wat te behoeden is, want daaruit zijn de uitingen van het leven.

SPREUKEN 4:23

Dat was Spreuken 4:23.

Als je hart verdorven is, dan zal alles wat uit je hart voortkomt, je woorden en je daden, eveneens verdorven zijn.

Hij is vol ongerechtigheid en bedrog, en daarom blijkt dat uit zijn daden. Hij is opgehouden wijs te zijn of goed te doen. Dat wil zeggen: hij heeft het opgegeven. Hij doet het niet meer, hij is niet langer goed of wijs. Hij bedenkt kwaad op zijn bed. Hij neemt er geen genoegen mee de hele dag lang te zondigen. Zelfs wanneer hij naar bed gaat, denkt hij, in plaats van te gaan slapen, aan andere kwaadaardige, slechte dingen die hij kan doen. Zijn gedachten worden volledig beheerst door het kwaad.

Hij begeeft zich doelbewust op een weg die niet goed is. Dat hij zich daarop begeeft, betekent dat hij zich erop gevestigd heeft. Het is niet zo dat hij af en toe gewoon op het verkeerde pad terechtkomt, zoals dat bij de meesten van ons weleens gebeurt. Zelfs veel mensen die geen christen zijn, zijn niet zo verdorven als deze man. Dit is de meest verdorven mens. Hij heeft zijn pad daadwerkelijk in beton vastgelegd, in de verkeerde richting, zodat hij er eigenlijk niet meer van kan afwijken. Hij staat vast op dat verkeerde pad en hij verafschuwt het kwaad niet. Het kwaad is in feite iets waarvan hij houdt.

18

Gods verheven goedheid en trouw

Daartegenover zien we de goedheid van God.

Uw gerechtigheid is als de machtige bergen, Uw oordelen zijn als de grote watervloed; mensen en dieren verlost U, HEERE.

PSALMEN 36:7

Dat zijn precies de verzen waarop een van onze liederen is gebaseerd, hoewel we ze voor de muziek hebben aangepast.

Zij worden verzadigd met de overvloed van Uw huis; U laat hen drinken uit Uw beek vol verrukkelijke gaven.

PSALMEN 36:9

Dat is een gedeelte uit hetzelfde lied. Misschien herken je het.

“Thy steadfast love extends to the heavens” komt van:

Zing vrolijk in de HEERE, rechtvaardigen! Een lofzang past de oprechten. Loof de HEERE met de harp, zing psalmen voor Hem met de harp en de tiensnarige luit. Zing voor Hem een nieuw lied, speel welluidend met vrolijke klanken. Want het woord van de HEERE is recht en al Zijn werk betrouwbaar. Hij heeft gerechtigheid en gericht lief, de aarde is vol van de goedertierenheid van de HEERE. Door het Woord van de HEERE is de hemel gemaakt, door de Geest van Zijn mond heel hun legermacht. Hij verzamelt het water van de zee als een dam, Hij sluit de diepe wateren op in schatkamers. Laat heel de aarde voor de HEERE vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem. Want Híj spreekt en het is er, Híj gebiedt en het staat er. De HEERE vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEERE bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn hart bestaan van generatie op generatie. Welzalig het volk dat de HEERE tot zijn God heeft, het volk dat Hij Zich als eigendom verkozen heeft. De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Vanuit Zijn verheven woonplaats aanschouwt Hij alle bewoners van de aarde. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden. Een koning wordt niet verlost door een groot leger, een held wordt niet gered door grote kracht. Het paard geeft valse hoop op de overwinning en bevrijdt niet door zijn grote kracht. Zie, het oog van de HEERE is over wie Hem vrezen, op hen die op Zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel te redden van de dood en hen in het leven te behouden, wanneer er honger is. Onze ziel verwacht de HEERE, Hij is onze hulp en ons schild. Want ons

hart is in Hem verblijd, omdat wij op Zijn heilige Naam vertrouwen. Laat Uw goedertierenheid over ons zijn, HEERE, zoals wij op U hopen.

PSALMEN 33:1-22

“Thy faithfulness reacheth unto the clouds” is niet veel veranderd. “Thy righteousness is like majestic mountains, and Thy wisdom,” waar hier “judgments” staat, “like the depths of the sea.” Daarna zingen we: “Filling my heart is Your lovingkindness.” Daar wordt in vers 7 naar verwezen:

Hoe kostbaar is Uw goedertierenheid, o God! Daarom nemen de mensenkinderen de toevlucht onder de schaduw van Uw vleugels.

PSALMEN 36:8

“I find my peace in the shadow of Your wings” komt van:

Daarom zoeken de mensen bescherming onder de schaduw van Uw vleugels.

Wanneer we zingen: “I eat my fill of the abundance of Your household,” is dat duidelijk ontleend aan het eerste deel van vers 8. “And I drink from the streams of rejoicing” komt uit het laatste deel van vers 8. Als je je ooit hebt afgevraagd waar dat lied dat we zingen vandaan komt: het komt uit de verzen 5 tot en met 8 van deze psalm.

Het is een beschrijving van de verschillende eigenschappen van God, van Zijn voortreffelijke goedheid. Hij probeert de aandacht te richten op al het beste van God. Niet dat er iets slechts aan Hem is, of iets wat minder goed is, maar gewoon op de hoogste gedachten die een mens over God kan hebben. Die worden tegenover de dingen geplaatst die hij zojuist over de slechtheid van mensen heeft gezegd.

19

In Gods licht zien wij het licht

Vers 9:

Want bij U is de bron van het leven; in Uw licht zien wij het licht.

PSALMEN 36:10

Die uitspraak klinkt mij in de oren alsof die heel veel diepgang heeft. Bijna zoveel dat ik er, om je de waarheid te zeggen, een beetje voor terugdeins om die te onderzoeken. Niet omdat er iets angstaanjagends aan is, maar gewoon omdat ik het gevoel heb dat die zo diep is dat we, als we er eenmaal induiken, er nooit meer uitkomen. Het zal eeuwig duren om erin door te dringen. Dus ik moet zeggen dat ik ervan heb afgezien er commentaar op te willen geven, in elk geval veel commentaar.

De uitspraak 'In Uw licht zien wij het licht' Dit vers lijkt te zeggen dat wij, wanneer we in het licht van God zijn en in het licht wandelen, in staat zullen zijn de dingen te zien die betrekking hebben op geestelijk goede dingen en godsvrucht.

Sommige commentatoren hebben erop gewezen dat licht in het Oude Testament soms symbolisch verwijst naar zoiets als vreugde. Maar in 1 Johannes 1 wordt ons gezegd:

En dit is de boodschap die wij van Hem gehoord hebben en aan u verkondigen, dat God licht is en dat in Hem in het geheel geen duisternis is.

1 JOHANNES 1:5

En:

Als wij zeggen dat wij gemeenschap met Hem hebben en wij toch in de duisternis wandelen, liegen wij en doen de waarheid niet.

1 JOHANNES 1:6

Maar:

Maar als wij in het licht wandelen, zoals Hij in het licht is, hebben wij gemeenschap met elkaar, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.

1 JOHANNES 1:7

Dat is 1 Johannes 1, vers 6 en 7.

God is dus licht. Hij is in het licht, en als wij in Zijn licht zijn, zullen wij gemeenschap met Hem hebben. We zullen Hem werkelijk zien. We zullen God zien.

Want bij U is de bron van het leven; in Uw licht zien wij het licht.

PSALMEN 36:10

Voor mij is dat een ongewone formulering, en juist het ongewone ervan doet vermoeden dat er veel in zit wat ik nog niet heb willen of durven onderzoeken. Dat komt niet zozeer door angst, maar door het gevoel dat ik misschien in water terechtkom dat te diep voor mij is.

Misschien zeg je: 'Ik weet niet waar je het over hebt. Die uitspraak klinkt voor mij helemaal niet zo.' Maar zo komt die nu eenmaal op mij over. Omdat ik degene ben die lesgeeft, zul je je daaraan moeten onderwerpen: aan de manier waarop dingen zo nu en dan op mij overkomen. Dus gaan we verder. Misschien heeft het voor jou een duidelijke betekenis die niet erg diep gaat, en kun je die op een oppervlakkige manier toepassen. Het staat je natuurlijk vrij om dat te doen.

20

Gebed om bewaring tegen het kwaad

Aan het einde spreekt hij zijn gebed uit. Hij heeft een levendig beeld gegeven van de verdorvenheid van de mens en die tegenover de goedheid van God geplaatst. Zijn gebed is zijn reactie, omdat hij weet dat hij zelf een mens is die aan zo'n verdorvenheid

onderhevig is, maar toch ook een mens die geroepen is tot goedheid en tot deugd, zoals God. Hij ziet dat hij er goed aan doet te bidden. Hij zegt:

Strek Uw goedertierenheid uit over wie U kennen, en Uw gerechtigheid over de oprechten van hart. Laat de voet van de hoogmoedigen niet over mij heen komen, laat de hand van de goddelozen mij niet doen rondzwerven. Daar zijn zij gevallen die onrecht bedrijven! Zij zijn neergestoten en kunnen niet meer opstaan.

PSALMEN 36:11-13

Hij zegt dus in vers 11: 'Blijf mij als rechtvaardig man zegenen en bewaar mij ervoor dat ik door de bedrivers van ongerechtigheid word meegetrokken of weggerukt.' Met de rechtvaardige mensen moet hij ook zichzelf bedoelen. Misschien verwijst hij daarmee naar verleiding, omdat hij in zijn eigen menselijke natuur al diezelfde neigingen heeft.

Hoewel hij een rechtvaardig man is die voor God leeft, en zichzelf ongetwijfeld tot de rechtvaardigen rekent — dit is David, die dit geschreven heeft — ziet hij dat er altijd de mogelijkheid bestaat om te vallen, altijd de mogelijkheid om meegetrokken te worden. We moeten nooit denken dat we als christenen zo ver gevorderd zijn dat we absoluut niet meer kunnen afvallen. Enkele van de angstaanjagendste dingen die ik heb gezien, zijn gebeurd met christenen die het heel goed leken te doen, soms zelfs jarenlang, maar die vervallen zijn tot dezelfde zonden waarin de ergste zondaars terecht komen, en er soms uiteindelijk in verdrinken.

Het vervult mij met de vreze Gods, omdat we beseffen dat er altijd een mogelijkheid blijft, zelfs als we een rechtvaardig leven leiden. Als we niet op de genade van God vertrouwen en niet op het juiste pad blijven lopen, kunnen we door de hand van de goddelozen worden weggerukt. Niet weggerukt in de zin dat zij ons kwaad doen, maar meer in de zin dat zij ons verleiden het verkeerde pad op te gaan.

21

Psalm 37 als wijsheidspsalms

De volgende psalm, Psalm 37, is interessant omdat die ons sterk aan het boek Spreuken doet denken. Het is in feite een verzameling wijsheidsspreuken. Toen we over Job en de poëtische boeken begonnen te spreken, zei ik dat enkele van de poëtische boeken ook wijsheidsboeken worden genoemd. De poëtische boeken zijn Job, Psalmen, Spreuken, Prediker en Hooglied: vijf boeken. Maar van die vijf worden er drie ook wijsheidsboeken genoemd: Job, Spreuken en Prediker. Ze worden wijsheidsboeken genoemd omdat ze de samengebalde wijsheid van wijze mannen over allerlei praktische onderwerpen bevatten.

Af en toe kom je buiten die drie boeken, Job, Spreuken en Prediker, ook in andere delen van de Schrift wijsheidsliteratuur tegen. Je vindt er iets van bij de profeten. Je vindt er zelfs iets van in de Pentateuch. En hier vind je er iets van in de Psalmen. David heeft deze psalm geschreven, maar dit is het soort stof dat Salomo later in zijn Spreuken zou verwoorden. Salomo was de zoon van David, en ongetwijfeld heeft hij een groot deel van zijn inzicht en gezond verstand van zijn vader David gekregen. Je zult merken dat sommige thema's uit Psalm 37 terugklinken in Spreuken.

Iets anders wat over deze psalm gezegd moet worden, is dat ook dit weer een acrostichonpsalm is. De meeste acrostichons hebben 22 verzen, omdat het Hebreeuwse alfabet 22 letters heeft en elk vers gewoonlijk met de volgende letter van het alfabet begint. In dit geval zijn er voor elke letter van het alfabet twee verzen. De versnummering in onze Bijbels loopt niet helemaal gelijk op, maar in het Hebreeuws beginnen er twee verzen met elke letter. Daarom is deze psalm langer dan de andere acrostichonpsalmen.

Laten we deze psalm lezen. Trouwens, Psalm 37 en Psalm 34 springen er voor mij uit omdat ze zo vol staan met beloften waaraan een christen zich kan vasthouden, dat je er waarschijnlijk goed aan zou doen verscheidene verzen uit deze psalm uit je hoofd te leren. Er zijn beloften over de voorzienigheid. Er zijn beloften over allerlei dingen. Zoals ik al zei, deze psalm en Psalm 34, die we ook zullen bestuderen, staan gewoon vol geweldige beloften voor de christen.

De beloften van God zijn datgene waardoor wij deel krijgen aan de goddelijke natuur, volgens 2 Petrus 1. In 2 Petrus 1:4 staat:

Daardoor heeft Hij ons de grootste en kostbare beloften geschonken, opdat u daardoor deel zou krijgen aan de Goddelijke natuur, nadat u het verderf, dat er door de begeerte in de wereld is, ontvlucht bent.

2 PETRUS 1:4

Door deze beloften kunnen we dus deel krijgen aan de goddelijke natuur door de beloften van God toe te passen, ons eraan vast te houden en erin te rusten.

Er zijn veel mensen die zeggen dat je aanspraak moet maken op de beloften. Je hoort bepaalde soorten predikers heel vaak zeggen dat je gewoon aanspraak moet maken op de beloften, broeder. Maak gewoon aanspraak op je genezing, maak aanspraak op dit, maak aanspraak op dat en op nog iets anders. Nu zie ik niet echt dat wij in de positie verkeren om op die manier ergens aanspraak op te maken. Dat betekent niet dat we iets niet vol vertrouwen kunnen ontvangen. Als God ons iets beloofd heeft, dan is het van ons. Maar aanspraak maken klinkt bijna alsof we een soort eis stellen, terwijl nergens in de Schrift staat dat we aanspraak moeten maken op de beloften. Die uitdrukking wordt nergens gebruikt.

Maar dat we in de beloften moeten rusten, is volgens mij waarschijnlijk een meer christelijke en schriftuurlijke houding: rusten in God, Gods rust binnengaan vanwege Zijn beloften. We kunnen op de beloften staan, en in wezen komt dat op hetzelfde neer. Alleen lijkt die ene formulering er een agressievere, zelfbewust opeisende gedachte in te leggen: „Maak er aanspraak op, broeder.” Terwijl, als we gewoon in de beloften rusten, dit betekent dat we begrijpen dat die beloften er zijn. We geloven God op Zijn woord en we leven alsof we ze geloven. Daarom zijn we in rust, omdat we verwachten dat God Zijn beloften vervult. Want dat is voor ons een zaak van geloof: geloven dat Zijn beloften waar zijn.

Laten we lezen:

22

Lezing van Psalm 37

Ontsteek niet in woede over de kwaaddoeners en wees niet afgunstig op wie onrecht doen.

PSALMEN 37:2

Nu betekent dat dat je niet jaloers op hen moet zijn.

Vertrouw op de HEERE en doe het goede; bewoon de aarde en voed u met trouw. Schep vreugde in de HEERE, dan zal Hij u geven wat uw hart verlangt. Wentel uw weg op de HEERE en vertrouw op Hem: Híj zal het doen. Hij zal uw gerechtigheid tevoorschijn doen komen als het morgenlicht, uw recht doen stralen als de middagzon. Zwijg voor de HEERE en verwacht Hem; ontsteek niet in woede over hem wiens weg voorspoedig is, over een man die listige plannen uitvoert. Laat uw woede bedaren en laat uw grimmigheid varen; ontsteek niet in woede – het brengt slechts kwaad. Want de kwaaddoeners zullen uitgeroeid worden, maar wie de HEERE verwachten, die zullen de aarde bezitten. Nog even, en de goddeloze zal er niet meer zijn; u zult op zijn plaats letten, maar hij zal er niet wezen. Maar de zachtmoedigen zullen de aarde bezitten en vreugde scheppen in grote vrede. De goddeloze bedenkt snode plannen tegen de rechtvaardige, hij knarsetandt over hem. De Heere lacht hem uit, want Hij ziet dat zijn dag komt. De goddelozen hebben het zwaard getrokken en hun boog gespannen, om de ellendige en de arme neer te vellen, om af te slachten wie oprecht wandelen. Hun zwaard zal in hun eigen hart dringen, hun bogen zullen gebroken worden. Het weinige dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed van vele goddelozen. Want de armen van de goddelozen worden gebroken, maar de HEERE ondersteunt de rechtvaardigen. De HEERE kent de dagen van de oprechten, hun erfelijk bezit zal voor eeuwig blijven. Zij worden niet beschaamd ten tijde van onheil, in dagen van honger worden zij verzadigd. Maar de goddelozen komen om; de vijanden van de HEERE zijn

als het kostbaarste van de lammeren: zij verdwijnen, in rook zullen zij verdwijnen. De goddeloze leent en betaalt niet terug, maar de rechtvaardige ontfermt zich en geeft. Want wie door Hem zijn gezegend, zullen de aarde bezitten; maar wie door Hem zijn vervloekt, worden uitgeroeid. De voetstappen van die man worden door de HEERE vastgezet, Hij vindt vreugde in zijn weg. Als hij valt, wordt hij niet weggeworpen, want de HEERE ondersteunt zijn hand. Ik ben jong geweest, ik ben ook oud geworden, maar ik heb de rechtvaardige nooit verlaten gezien, of zijn nageslacht op zoek naar brood. De hele dag ontfermt hij zich en leent uit, en zijn nageslacht is tot zegen. Keer u af van het kwade, doe het goede en bewoon de aarde voor eeuwig. Want de HEERE heeft het recht lief en zal Zijn gunstelingen niet verlaten; voor eeuwig worden zij bewaard, maar het nageslacht van de goddelozen wordt uitgeroeid. De rechtvaardigen zullen de aarde bezitten en voor eeuwig daarop wonen. De mond van de rechtvaardige brengt wijsheid tot uiting, zijn tong spreekt het recht. De wet van zijn God is in zijn hart; zijn schreden wankelen niet. De goddeloze loert op de rechtvaardige en probeert hem te doden, maar de HEERE geeft hem niet over in zijn hand en verklaart hem niet schuldig, wanneer hij geoordeeld wordt. Wacht op de HEERE en houd u aan Zijn weg. Dan zal Hij u verheffen om de aarde te bezitten; u zult zien dat de goddelozen worden uitgeroeid. Ik heb een gewelddadige goddeloze gezien, die zich wijd vertakte als een bladerrijke inheemse boom. Maar hij ging voorbij, en zie, hij was er niet meer; ik zocht hem, maar hij was niet te vinden. Let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn. Maar de overtreders worden tezamen weggevaagd, het einde van de goddelozen

wordt afgesneden. Maar het heil van de rechtvaardigen komt van de HEERE, hun kracht ten tijde van benauwdheid. De HEERE zal hen helpen en hen bevrijden; Hij zal hen bevrijden van de goddelozen en hen verlossen, want zij hebben tot Hem de toevlucht genomen.

PSALMEN 37:4-41

23

De zachtmoedigen beërven de aarde

Zoals je kunt zien, staan er in deze psalm ontzettend veel beloften en veel wijsheid. Het zou voor ons onmogelijk zijn om elk vers te behandelen. Dat komt deels doordat het er zo veel zijn, en deels doordat ze zo sterk op zichzelf staan. Net als in Spreuken volgen ze niet in alle gevallen een logische gedachtegang. De tekst gaat heen en weer tussen verschillende gedachten. Daarom is het alsof je een hoofdstuk uit Spreuken behandelt, vooral uit het gedeelte na hoofdstuk 9 van Spreuken, waar de verzen in veel gevallen nauwelijks met elkaar samenhangen. Je moet dan dertig Bijbelstudies geven, omdat er dertig verzen en dertig verschillende onderwerpen zijn. In dit geval hebben we niet precies veertig verschillende onderwerpen. We hebben er verscheidene die telkens terugkomen.

Het thema dat het vaakst terugkomt, is dat de rechtvaardigen of de zachtmoedigen de aarde zullen beërven. Deze psalm zou gezien kunnen worden als een toelichting op een uitspraak van Jezus. Volgens mij deed Jezus die uitspraak in Mattheüs 5, vers 5, waar Jezus zei:

Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven.

MATTHEÛS 5:5

Dat kwam duidelijk niet oorspronkelijk van Jezus. Hij haalde het uit deze psalm, uit vers 11:

Maar de zachtmoedigen zullen de aarde bezitten en vreugde scheppen in grote vrede. De goddeloze bedenkt snode plannen tegen de rechtvaardige, zain hij knarsetandt over hem. De Heere lacht hem uit, want Hij ziet dat zijn dag komt. De goddelozen hebben het zwaard getrokken cheth en hun boog gespannen, om de ellendige en de arme neer te vellen, om af te slachten wie oprecht wandelen.

PSALMEN 37:11-14

Jezus citeerde deze psalm dus min of meer, of zinspeelde erop, toen Hij zei:

Gelukkig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde erven.

Maar het schetst een heel ander beeld dan sommige mensen geloven. Sommige mensen denken namelijk dat wij in de eeuwigheid ijle, lichaamloze geestelijke wezens zullen zijn. We zouden dan in een soort ver geestelijk rijk leven, heel ver voorbij de blauwe hemel, zoals sommige oude spirituals het bezingen. De hemel zou ergens heel ver daarbuiten zijn, waar wij onze tijd zullen doorbrengen. Maar de Bijbel leert volgens mij dat er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zullen komen, en dat wij op die nieuwe aarde zullen leven. Wij zullen de aarde beërven — de nieuwe aarde, volgens mij. Het is niet zo dat we een soort spookachtige geesten zullen zijn die in de ruimte of in een ander rijk rondzweven. We zullen veranderd worden en eeuwige, onverderfelijke lichamen krijgen. Volgens 1 Korinthe 15 zullen onze lichamen met onverderfelijkheid bekleed worden. Dat wil zeggen dat ze niet zullen vergaan, niet zullen verouderen en niet zullen sterven.

24

De rechtvaardigen op de nieuwe aarde

In die toestand zullen we een aarde beërven, een aarde zoals deze. Misschien is het zelfs dezelfde aarde, maar dan met de bovenlaag ervan afgebrand. Er bestaat enige onenigheid over de vraag of de nieuwe aarde een volledig nieuwe planeet is, die helemaal vanaf het begin wordt gemaakt nadat deze volledig is vergaan, of dat de vernietiging van deze aarde alleen de vernietiging van het aardoppervlak is. In dat laatste geval beplant God haar opnieuw en maakt Hij haar opnieuw. Dan is het deze aarde, precies deze aarde, die wij beërven. Op grond van de verschillende Schriftgedeelten over dit onderwerp geef ik eigenlijk de voorkeur aan die laatste opvatting.

Dat wij de aarde zullen beërven, of dat de rechtvaardigen of de zachtmoedigen de aarde zullen beërven, wordt in deze psalm vele malen benadrukt. In vers 9 komen we het voor het eerst tegen. Aan het eind van vers 9 staat dat zij die op de Heere wachten, de aarde zullen beërven. Dan staat er in vers 11:

Maar de zachtmoedigen zullen de aarde erven.

In vers 18 wordt niet specifiek naar de aarde verwezen, maar er staat wel:

De HEERE kent de dagen van de oprechten, en hun erfelijk bezit zal voor eeuwig blijven.

PSALMEN 37:19

Hij heeft eerder al gezegd wat hun erfenis is. Zij zullen de aarde beërven, en hier staat dat hun erfenis voor eeuwig zal zijn.

In vers 22 staat:

Want wie door Hem zijn gezegend, zullen de aarde bezitten; maar wie door Hem zijn vervloekt, worden uitgeroeid.

PSALMEN 37:22

En in vers 29:

De rechtvaardigen zullen de aarde bezitten en voor eeuwig daarop wonen.

PSALMEN 37:30

Het Hebreeuwse woord voor 'land' is hetzelfde woord dat elders met 'aarde' is vertaald. Waarom het hier met 'land' is vertaald, weet ik niet, al zou het in elk van deze gevallen op beide manieren vertaald kunnen worden. We zien dus al deze verwijzingen naar de rechtvaardige die de aarde beërft.

In vers 34 staat:

Wacht op de HEERE en houd u aan Zijn weg. Dan zal Hij u verheffen om de aarde te bezitten; u zult zien dat de goddelozen worden uitgeroeid.

PSALMEN 37:35

of de aarde.

Merk op dat er staat dat jij de aarde zult beërven en dat de goddelozen van de aarde zullen worden afgesneden, niet andersom. Soms denken mensen dat God de aarde aan de goddelozen zal overlaten en de gemeente zomaar ergens de ruimte in zal laten schieten, zodat de goddelozen de aarde kunnen hebben. Maar het is precies andersom. Er staat dat je zult zien dat de goddelozen van de aarde worden afgesneden, maar jij zult haar beërven.

Dit wordt op een andere plaats heel duidelijk gezegd door de zoon van David. Hij moet deze psalm gelezen hebben, tenzij hij onafhankelijk daarvan door inspiratie sprak. Het staat in Spreuken, hoofdstuk 2. Aan het einde van Spreuken 2, in de laatste verzen, vers 21 en 22, zegt hij:

De vromen zullen immers de aarde bewonen, en de oprechten zullen erop overblijven. De goddelozen echter zullen van de aarde uitgeroeid worden, trouwelozen zullen ervan weggerukt worden.

SPREUKEN 2:21-22

Dat is Spreuken 2:21 en 22. Hij zegt dat de oprechte en de volmaakte erin zullen blijven, maar dat de goddelozen ervan zullen worden afgesneden en eruit zullen worden uitgerukt. Het is min of meer het tegenovergestelde van hoe sommige mensen over de situatie denken. De aarde zal van ons zijn, niet van de goddelozen. Zij zullen eruit worden uitgerukt. Wij zullen zien wanneer zij eruit worden uitgerukt. In Psalm 37:34 staat:

Wanneer de slechte mensen worden uitgeroeid, zul je het zien.

25

Wees niet jaloers op kwaaddoeners

Deze beloften dat de rechtvaardigen de aarde zullen beërven, zijn verweven met andere gedachten die daarmee verband houden. Zoals ik al zei, zouden we kunnen zeggen dat deze hele psalm een commentaar is op Jezus' woorden:

Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven.

MATTHEÛS 5:5

want veel andere dingen die genoemd worden, houden daar duidelijk rechtstreeks verband mee. De openingsgedachte van het hoofdstuk is bijvoorbeeld dat we niet jaloers moeten zijn op kwaaddoeners. Ze lijken voorspoed te hebben, maar ze zullen

hier niet lang zijn. Wij wel, maar zij niet.

Herhaaldelijk komen we de woorden ‘fret not’ tegen. In het moderne Engels betekent ‘fret’ meestal zoiets als ‘je zorgen maken’. Maar helaas is de betekenis van het woord veranderd, of het is een ongelukkige woordkeus in de King James. Het betekent hier eigenlijk dat je niet jaloers of afgunstig moet zijn. Wat zegt jouw Living Bible in de allereerste woorden van deze psalm?

‘Wees nooit jaloers op de goddelozen.’

Ook daar betekent ‘fret’ dus ‘envy’, jaloers zijn. Wees niet jaloers op hen.

Dat wordt kort daarna ook gezegd, in vers 7:

Laat uw woede bedaren en laat uw grimmigheid varen; he
ontsteek niet in woede — het brengt slechts kwaad.

PSALMEN 37:8

De goddeloze heeft nu voorspoed, maar later, in vers 34, wordt ons gezegd dat hij zal worden afgesneden en dat wij de aarde zullen beërven. In vers 8 staat:

Want de kwaaddoeners zullen uitgeroeid worden, maar wie de
HEERE verwachten, die zullen de aarde bezitten.

PSALMEN 37:9

Laat jaloezie op de voorspoed van slechte mensen je er niet toe brengen hun weg te gaan in de hoop zelf voorspoed te krijgen.

Wat moeten we dan wel doen? Vers 3 vertelt ons:

Vertrouw op de HEERE en doe het goede; bewoon de aarde en
voed u met trouw.

PSALMEN 37:3

Opnieuw: het land beërven, of de aarde beërven.

Wat hoef je alleen maar te doen? Op de Heere vertrouwen en goeddoen. Het is niet alleen geloof. Het is geloof en een gehoorzaam leven, een gehoorzaam leven dat uit geloof voortkomt.

26

Behoud door een geloof dat vrucht draagt

Rechtvaardiging door geloof wordt in deze psalm feitelijk gesuggereerd, niet alleen hier, maar ook aan het einde van de psalm. De laatste regel zegt:

Hij verlost hen, omdat zij op U vertrouwen,

PSALMEN 37:41

of: vanwege geloof, omdat zij in U geloven. Sommige mensen denken dat het Oude Testament behoud door werken leert. Het Oude Testament leert net zomin behoud door werken als het Nieuwe Testament. Het enige middel tot behoud dat God ooit heeft bekrachtigd, is geloof geweest. Lees Hebreeën 11 maar als je daarvan bevestiging wilt.

Hebreeën 11 zegt:

Door het geloof hebben de ouden

HEBREEËN 11:2

— waarmee de helden uit het Oude Testament worden bedoeld —

een goed getuigenis van God gekregen.

HEBREEËN 11:2

Het geeft voorbeelden:

door het geloof bracht Abel een beter offer; door het geloof wandelde Henoeh met God en was hij niet meer; door het geloof bouwde Noach een huis tot redding van zijn gezin; door het geloof Abraham; door het geloof Izak en Jakob; door het geloof Jozef; door het geloof Mozes;

HEBREEËN 11:4-24

enzovoort. Er staat dat de tijd tekort zou schieten om een volledige lijst te geven van alle mannen die door geloof koninkrijken onderwierpen en de legers van de vreemdelingen op de vlucht joegen, enzovoort.

Daar gaat Hebreeën 11 over: mensen uit het Oude Testament en hoe zij door hun geloof gunst vonden bij God. Het Oude Testament leert hetzelfde als het Nieuwe: behoud door geloof. Hier, vooral in vers 40:

Hij verlost hen omdat zij vertrouwen,

PSALMEN 37:41

of: omdat zij geloven. Zij hebben geloof in U.

Ook zien we in vers 3 hetzelfde wat Jakobus ons vertelt: geloof zonder werken is dood. Wij worden behouden door geloof, maar het is geen geloof dat niets verandert. Het is een geloof dat onze manier van leven verandert.

Vertrouw op de HEERE en doe het goede; bewoon de aarde en voed u met trouw.

PSALMEN 37:3

Het is dus een geloof dat werken voortbrengt.

27

De verlangens van een toegewijd hart

Waarschijnlijk zijn de vaakst aangehaalde verzen uit deze psalm vers 4 en 5, en vooral vers 4:

Schep vreugde in de HEERE, dan zal Hij u geven wat uw hart verlangt.

PSALMEN 37:5

Dit kan op twee manieren worden opgevat. Misschien zijn ze allebei waar, hoewel ze misschien niet allebei bedoeld zijn.

Het kan betekenen dat Hij je zal geven wat je hart ook maar verlangt, als je je vreugde in Hem begint te vinden. Dus als je verlangt naar een roze Cadillac met door stoom verwarmde deurhandgrepen en achterin een bar met spoelbak, als dat is waarnaar je verlangt, als dat het verlangen van je hart is, hoef je alleen maar je vreugde in de Heere te beginnen vinden. Dan is Hij verplicht je te geven wat je hart verlangt. Zo begrijpen sommige mensen dit. Ik zie het helemaal niet zo.

Om te beginnen: als er staat dat Hij je de verlangens van je hart zal geven, dan is de voorwaarde veel veeleisender dan zij beseffen. Je moet je vreugde in de Heere vinden, wat betekent dat je Hem tot je volledige vreugde maakt. Je vindt eigenlijk nergens anders vreugde in. Je verheugt je niet over het vooruitzicht dat je iets bepaalds zult krijgen.

Maar zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u erbij gegeven worden.

MATTHEÛS 6:33

Het enige wat je werkelijk vreugde geeft, is de gedachte dat God en Zijn wil en Zijn gerechtigheid tot hun recht komen. Als dat werkelijk de toestand van je hart is, als je in die betekenis van het woord je vreugde in de Heere vindt, dan zullen de verlangens

van je hart dingen zijn die Hij zal honoreren. Je hart zal in de juiste toestand verkeren om te verlangen naar dingen die Hij je verantwoord kan geven en die Hij je kan willen geven.

Een andere, totaal verschillende maar naar mijn overtuiging even geldige manier om dit te zien, is dat er staat dat je, als je je vreugde in de Heere vindt, je verlangens voor het grootste deel kunt volgen. Zoals iemand zei: „Heb God lief en doe wat je wilt.” Dat klinkt bijna oneerbiedig — heb God lief en doe wat je maar wilt — maar wat het werkelijk zegt, is dat als je God echt liefhebt, je dingen zult willen doen die Hem behagen. De hele godsdienst komt hierop neer: heb God lief en doe wat je wilt. Maar zorg ervoor dat je eerst God liefhebt voordat je begint te doen wat je wilt. Want als je God niet liefhebt, zullen de dingen die je wilt geen goede dingen zijn. Maar als je God met heel je hart liefhebt, zul je geen slechte dingen willen doen. Het feit dat sommige mensen slechte dingen willen doen, laat zien dat zij God niet liefhebben. Zij voldoen niet aan die eerste voorwaarde.

Ik geloof dat wat hier staat ons veel hulp zal bieden bij de kwestie van goddelijke leiding.

Deze uitspraak betekent mogelijk niet zozeer dat Hij je de dingen zal geven waarnaar je hart verlangt, maar dat Hij je de verlangens zelf zal geven. De verlangens die er zijn, zullen door Hem in je hart zijn gelegd. Daarom kun je erop vertrouwen en ernaar handelen, zodat goddelijke leiding een kwestie wordt van het volgen van je heiligste verlangens. Omdat je je vreugde in de Heere hebt gevonden, zijn die verlangens daar door God gelegd. Hij heeft Zijn verlangens in jou gelegd en ze tot jouw verlangens gemaakt. Hij heeft je de verlangens gegeven — niet de dingen waarnaar je hart verlangde, maar de verlangens zelf. Die verlangens zijn in overeenstemming met Zijn verlangens, omdat je je vreugde in Hem vindt. Dan kun je je verlangens volgen. Je kunt doen wat je wilt, zoals gezegd is, als je werkelijk je vreugde in de Heere vindt.

Natuurlijk zouden sommige mensen daarvan proberen te profiteren en zeggen: „Ik heb God lief; daarom ga ik eropuit om alles te doen wat ik wil.” Maar als de dingen die zij doen niet de dingen zijn die God verheerlijken, dan hebben zij niet aan die eerste

voorwaarde voldaan. Zij vinden hun vreugde niet in de Heere en hebben Hem niet lief. Daarom kunnen zij hun verlangens niet vertrouwen. Hun verlangens zijn waarschijnlijk de verlangens van hun bedrieglijke hart.

Het tweede vers daarvan, vers 5:

Hij zal uw gerechtigheid tevoorschijn doen komen als het morgenlicht, uw recht doen stralen als de middagzon.

PSALMEN 37:6

28

Vertrouw je werk toe aan de Heere

laat zien dat succes niet voortkomt, of dat we er tenminste niet op kunnen vertrouwen dat het voortkomt, uit onze eigen vindingrijkheid, kracht, bekwaamheden of talenten. Maar wanneer we een taak moeten uitvoeren en er zeker van zijn dat het de taak is die God ons heeft gegeven, kunnen we die eenvoudig aan de Heere toevertrouwen en op Hem vertrouwen.

Dat betekent niet dat we niets doen, want Hij heeft in vers 3 al gezegd:

Vertrouw op de HEERE en doe het goede; bewoon de aarde en voed u met trouw.

PSALMEN 37:3

Dus wanneer er staat:

Vertrouw op Hem, en Hij zal het laten gebeuren, betekent dat niet: vertrouw op Hem en ga zitten duimendraaien en op je handen zitten. Het betekent: vertrouw op Hem en doe alles wat goed is, maar vertrouw erop dat Hij het tot stand brengt, en dat zal Hij doen. Vertrouw niet op het feit dat jij iets doet. Vertrouw erop dat God het in Zijn handen heeft genomen toen je het aan Hem toevertrouwde, en dat Hij het daarom tot stand zal brengen.

Vers 7 zegt:

Laat uw woede bedaren en laat uw grimmigheid varen; he ontsteek niet in woede — het brengt slechts kwaad.

PSALMEN 37:8

Ook dit is een houding van het hart waarover we bij enkele andere psalmen hebben gesproken: wachten op God en rusten in Hem. Geduldig wachten betekent dat we niet ongeduldig zijn. We maken ons er geen zorgen over hoe snel dingen tot stand komen of wat dan ook. We vertrouwen gewoon op Hem. We hebben onze zaak aan de Heere toevertrouwd. We vertrouwen ook op Hem en zien ernaar uit dat Hij het tot stand brengt. We moeten wachten totdat Hij dat doet. We rusten eenvoudig en wachten totdat Hij het tot stand brengt. En we maken ons niet druk vanwege de voorspoed van goddeloze mensen.

29

De tijdelijke voorspoed van goddelozen

In vers 10 wordt uitgelegd waarom we niet jaloers hoeven te zijn op goddeloze mensen:

Maar de zachtmoedigen zullen de aarde bezitten en vreugde scheppen in grote vrede.

PSALMEN 37:11

Met andere woorden, de goddeloze zal verdwijnen. Daarvan geeft hij een voorbeeld in de verzen 35 en 36:

Maar hij ging voorbij, en zie, hij was er niet meer; ik zocht hem, maar hij was niet te vinden. Let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn.

PSALMEN 37:36-37

Hij wijst er dus opnieuw op dat God de aarde veilig zal stellen voor de rechtvaardigen en de zachtmoedigen, niet voor de goddelozen. Daarom is er geen reden om hen te benijden. Op dit moment gaat het hun misschien voor de wind en jou misschien niet. Maar zij hebben niet de belofte dat de aarde uiteindelijk van hen zal zijn, zoals wij die wel hebben. Bovendien zal het, wanneer de aarde aan ons wordt gegeven, niet zijn zoals het voor de goddelozen was. Want de goddelozen hadden haar maar korte tijd. Maar volgens vers 18 zal onze erfenis voor eeuwig zijn. De goddelozen hebben hier op aarde een tijdelijk visum, maar wij zijn permanente inwoners.

Daarom staat er in vers 16:

Want de armen van de goddelozen worden gebroken, maar de HEERE ondersteunt de rechtvaardigen.

PSALMEN 37:17

Hoewel de rechtvaardige op dit moment weinig rijkdom heeft, bezit hij de wereld. De goddeloze heeft misschien veel rijkdom, maar hij heeft zelfs geen zekerheid. Hij zal hier niet lang zijn. Hij kan er maar korte tijd van genieten. Wij zullen de eeuwigheid hebben om te genieten van de buit die Jezus ons heeft verschaft.

Ook hebben de goddelozen niet de beloften die wij hebben. Zij hebben niet de zekerheid die wij hebben. In vers 19 staat:

Maar de goddelozen komen om; kaph de vijanden van de HEERE zijn als het kostbaarste van de lammeren: zij verdwijnen, in rook zullen zij verdwijnen.

PSALMEN 37:20

‘Beschaamd’ betekent teleurgesteld. Onze hoop zal ons niet in de steek laten. In de kwade tijd, wanneer het slecht gaat, zullen we niet teleurgesteld worden, want er staat:

In tijden van hongersnood zullen we genoeg hebben.

God zal daarvoor zorgen.

30

Lenen, schulden en vrijgevigheid

De goddeloze leent en betaalt niet terug, lamed maar de rechtvaardige ontfermt zich en geeft.

PSALMEN 37:21

Opnieuw is dit een verwijzing naar het kortstondige bestaan van de goddelozen.

Een beschrijving van de goddeloze in vers 21 is:

Want wie door Hem zijn gezegend, zullen de aarde bezitten;
maar wie door Hem zijn vervloekt, worden uitgeroeid.

PSALMEN 37:22

Als je toevallig iets hebt geleend en het niet hebt terugbetaald, word je dus op één hoop gegooid met de mensen die als rook zullen vergaan. Het betekent niet dat je je behoud hebt verloren als je iets wat je hebt geleend nog niet hebt teruggegeven. Maar het betekent wel dat het een goddeloze gewoonte is om iets wat je hebt geleend niet trouw terug te geven. Het is een goddeloze gewoonte die we niet in praktijk horen te brengen. De rechtvaardige daarentegen leent niet iets om het vervolgens te houden. Hij bewijst daadwerkelijk barmhartigheid en geeft altijd.

Want wie door Hem zijn gezegend, zullen de aarde bezitten;
maar wie door Hem zijn vervloekt, worden uitgeroeid.

PSALMEN 37:22

en daarom is hij altijd in staat om te geven.

Een van de beloften die in Deuteronomium 28 aan de Joden werden gedaan, was dat als zij als volk alle wetten van God hielden, zij gezegend zouden worden. Zij zouden aan andere volken uitlenen en zelf niet hoeven te lenen. Maar als zij Gods wetten overtraden, werd gezegd dat zij als volk vervloekt zouden worden. Zij zouden van andere volken moeten lenen en niet uitlenen. De positie waarin zij konden uitlenen in

plaats van te lenen, wees erop dat Gods gunst op hen rustte. De positie waarin zij moesten lenen, liet zien dat Gods gunst niet op hen rustte. Zij hadden enkele van Zijn principes overtreden, waren daardoor in de schulden geraakt en werden niet door God onderhouden. Daardoor werden zij afhankelijk van en ondergeschikt aan de omringende volken.

Maar als zij God zouden gehoorzamen, zouden zij nooit in de schulden raken. Zij zouden juist degenen worden naar wie de andere volken toe zouden komen. Die zouden voor hen de knie buigen en hen smeken om van hen te mogen lenen, omdat God hun voorspoed zou geven.

Dat betekent niet dat christenen altijd rijk kunnen zijn. Maar het zou op deze manier op ons leven van toepassing kunnen zijn: als we merken dat we onze rekeningen niet kunnen betalen, als we merken dat we geld moeten lenen, is dat een teken dat we niet alle Schriftuurlijke principes in acht hebben genomen. Ik geloof dat christenen geen schulden horen te hebben. Op krediet kopen en schulden opstapelen die je niet kunt betalen, of waarvan je niet zeker weet of je ze zult kunnen betalen, is eenvoudigweg geen verantwoorde manier om met geld om te gaan. Het is niet wat de rechtvaardige doet. Om te beginnen moet de rechtvaardige zijn schulden afbetalen. En als hij verstandig is, zal hij om te beginnen geen schulden aangaan als hij dat kan vermijden.

Ik sprak onlangs op deze manier met iemand, en die zei tegen me: „Onze situatie is anders, omdat we een operatie moesten ondergaan. We konden die niet betalen, maar die operatie moest toch gebeuren.” Ik moet zeggen dat er misschien gevallen zijn waarin er uitzonderingen zijn. Al zou je ook kunnen aanvoeren: „Als jouw wegen de Heere behaagden, zou Hij voor je hebben gezorgd. Hij zou je zonder operatie hebben genezen, of Hij zou in het geld hebben voorzien om de operatie te betalen, zodat je er niet tien jaar lang schulden door zou hebben.” Ik zou in zo’n geval niet te hard willen zijn. Ook zou ik die principes niet te strikt of te star op alle gevallen willen toepassen. Maar ik geloof dat je als algemene vuistregel kunt zeggen dat het weliswaar geen zonde is om schulden te hebben, maar dat het eigenlijk wel iets van een vloek is om schulden te hebben. Het is geen zonde om schulden te hebben, maar het wijst er enigszins op dat niet alle principes van het Woord van God in acht zijn genomen. Want God zei tegen de

Joden dat als zij Zijn wet wel in acht namen en alles deden wat Hij geboden had, zij geen schulden zouden hebben. Zij zouden juist in staat zijn om te geven of uit te lenen en zouden niet hoeven te lenen.

Hier in vers 21 zien we dat de goddeloze man in de positie verkeert dat hij leent, en hij betaalt niet terug. Dat is niet omdat hij arm is, maar omdat hij oneerlijk is. Maar van de rechtvaardige man lezen we niet dat hij leent. We zien hem in de positie van iemand die geeft, die voortdurend geeft aan mensen in nood, barmhartigheid toont en geeft.

31

God bepaalt ongemerkt onze stappen

Vers 23 is een prachtig vers. Velen hebben het uit het hoofd geleerd en er als een belofte aanspraak op gemaakt:

Als hij valt, wordt hij niet weggeworpen, want de HEERE ondersteunt zijn hand.

PSALMEN 37:24

Dat wil zeggen: God bepaalt jouw stappen. Veel van Gods leiding vindt plaats zonder dat je je daarvan bewust bent. Vaak kom je in een situatie terecht waarvan je later beseft dat het een door God geregelde ontmoeting was, terwijl je dat niet wist toen je erin terechtkwam. Je nam het besluit om naar een bepaalde plek te gaan, een besluit dat je in een opwelling nam. Misschien deed zich een bepaalde omstandigheid voor die je ertoe bracht dat besluit te nemen, of misschien leek het gewoon een bevestiging. Je gaat daarheen en ontmoet vervolgens iemand, en het blijkt een door God bepaalde situatie te zijn. Later zeg je: „De Heere heeft me hierheen geleid, en ik wist het niet eens.”

Er zijn waarschijnlijk veel mensen die belangrijk zijn in jouw leven, misschien op verschillende manieren belangrijk, en die in jouw leven kwamen door iets wat echt toeval leek. Jullie gingen toevallig allebei op hetzelfde tijdstip naar dezelfde winkel en ontmoetten elkaar toevallig. Of jullie kwamen toevallig naast elkaar te zitten in een

vliegtuig, of iets dergelijks. Door een of ander schijnbaar toeval ontstond er een relatie die heel betekenisvol is geworden en je leven heeft veranderd, of die belangrijk voor je is geworden.

Ik kan een van de grote veranderingen bedenken die God in mijn leven teweegbracht. Dat was natuurlijk dat Hij me tot de doop in de Heilige Geest bracht. Ik neem aan dat Hij dat op allerlei manieren had kunnen doen, maar de manier waarop Hij het deed was opmerkelijk. Toen mijn gezin naar een nieuwe plaats verhuisde, verhuisde ook een andere jongen, Michael Moore, met zijn gezin naar diezelfde plaats. Hij was even oud als ik, maar verhuisde vanuit een andere stad. We kenden elkaar daarvoor niet, maar we kwamen allebei op dezelfde dag als nieuwkomer op dezelfde school. Omdat we die dag allebei nieuw waren, hadden we toevallig geen gymkleden aan. We zaten in dezelfde gymklas en hadden geen gymkleden aan. We zagen elkaar en leerden elkaar kennen.

Uiteindelijk nam hij me mee naar Calvary Chapel. Ik werd gedoopt in de Heilige Geest en mijn bediening begon. Hij diende ook enkele jaren samen met mij. Eigenlijk is onze relatie niet voorbij, en hij is zelf een bijzonder goede dienaar. Wie weet kan onze relatie in de toekomst nog verderstrekkende gevolgen hebben. Maar het was een zeer betekenisvolle relatie die de Heere door een schijnbaar toeval in mijn leven tot stand bracht.

Ik woonde bij mijn ouders en zat op de middelbare school. Zij verhuisden naar deze plaats, en zijn ouders verhuisden naar deze plaats. Toevallig zaten we allebei in dezelfde klas. Wat daaruit voortkwam, was gewoon verbazingwekkend. Het veranderde mijn hele leven. Zoals ik al zei, de Heere had een andere manier kunnen vinden om mij tot die ervaring te brengen. Maar de manier die Hij koos, laat alleen maar zien dat dingen die toevallig lijken, dat niet zijn. De stappen van een man worden door de Heere bepaald. De Heere leidt jouw stappen en bepaalt jouw stappen, zelfs wanneer je niet beseft dat Hij dat doet. Het is werkelijk prachtig om terug te kijken op sommige stappen die je hebt gezet toen je niet wist dat je iets deed wat bijzonder belangrijk was, terwijl ze zeer betekenisvolle resultaten teweegbrachten. Dan zou je zeggen: „De Heere heeft me daarheen geleid, en ik wist het niet eens.”

32

Abrahams dienaar wordt door God geleid

Denk aan de dienaar van Abraham die eropuit werd gestuurd om een vrouw voor Izak te vinden. Hij reisde vele dagen of weken naar het land Haran, geloof ik. Hij ging bij deze put zitten en zei:

Toen zei hij: HEERE, God van mijn heer Abraham, laat het mij vandaag toch gebeuren en bewijs Uw goedertierenheid aan Abraham, mijn heer. Zie, ik sta bij deze waterbron en de dochters van de mannen van de stad komen om water te putten. Laat het zo zijn dat het meisje tegen wie ik zeg: Laat toch de kruik van uw schouder zakken, zodat ik kan drinken, en dat zal zeggen: Drink, en ik zal ook uw kamelen te drinken geven, dat zij het meisje is dat U voor Uw dienaar Izak bestemd hebt. Daaraan zal ik dan weten dat U mijn heer goedertierenheid bewezen hebt.

GENESIS 24:12-14

Er kwam een meisje aan, en hij zei:

Toen liep de dienaar snel naar haar toe en vroeg: Laat mij toch wat water uit uw kruik drinken.

GENESIS 24:17

Ze zei:

Zij zei: Drink, mijn heer; en zij haastte zich en liet haar kruik op haar hand glijden en gaf hem te drinken. Toen zij hem genoeg had laten drinken, zei zij: Ik zal ook voor uw kamelen water putten, totdat ze genoeg gedronken hebben.

GENESIS 24:18-19

Hij zei:

Jij bent het.

Toen zei hij:

Wie ben jij?

Ze zei:

Ik ben die-en-die, familie van zo-en-zo.

Ze bleek een naaste verwant van Abraham te zijn. Met andere woorden, ze was bij uitstek geschikt om met Abrahams zoon te trouwen, omdat ze tot dezelfde familie behoorde en dezelfde overtuigingen had, enzovoort.

Bij die gelegenheid viel de dienaar neer en prees God. Hij zei:

Hij zei: Geloofd zij de HEERE, de God van mijn heer Abraham, Die mijn heer Zijn goedertierenheid en Zijn trouw niet onthouden heeft. Wat mij aangaat, de HEERE heeft mij op deze weg geleid naar het huis van de broeders van mijn heer.

GENESIS 24:27

Dat wil zeggen: terwijl ik onderweg was, zegt hij:

U hebt me naar de familie van mijn meester geleid.

Dat wil zeggen: terwijl ik wekenlang over al die kilometers woestijn reisde, zonder per se te weten wanneer ik mijn bestemming zou bereiken, waar ik me zou vestigen of in welke stad ik terecht zou komen, leidde U mijn stappen. En U leidde mij precies naar de juiste ontmoeting. Hij beseftte dat de hand van God zijn stappen had geleid, hoewel hij niet per se een soort goddelijke en bovennatuurlijke aandrang had gevoeld die hem ertoe bracht om op dat bepaalde punt linksaf of rechtsaf te slaan. Het was gewoon iets waarvan hij zich niet bewust was en wat God altijd actief doet.

33

Gods leiding en zorg voor de rechtvaardige

Immers, zovelen als er door de Geest van God geleid worden, die zijn kinderen van God.

ROMEINEN 8:14

In vers 26, waar staat:

Want wie door Hem zijn gezegend, zullen de aarde bezitten; maar wie door Hem zijn vervloekt, worden uitgeroeid. De voetstappen van die man worden door de HEERE vastgezet, Hij vindt vreugde in zijn weg. Als hij valt, wordt hij niet weggeworpen, want de HEERE ondersteunt zijn hand. Ik ben jong geweest, ik ben ook oud geworden, maar ik heb de rechtvaardige nooit verlaten gezien, of zijn nageslacht op zoek naar brood. De hele dag ontfermt hij zich en leent uit, en zijn nageslacht is tot zegen. Keer u af van het kwade, doe het goede samech en bewoon de aarde voor eeuwig. Want de HEERE heeft het recht lief en zal Zijn gunstelingen niet verlaten; voor eeuwig worden zij bewaard, maar het nageslacht van de goddelozen wordt uitgeroeid. De rechtvaardigen zullen de aarde bezitten en voor eeuwig daarop wonen. De mond van de rechtvaardige brengt wijsheid tot uiting, pe zijn tong spreekt het recht. De wet van zijn God is in zijn hart; zijn schreden wankelen niet. De goddeloze loert op de rechtvaardige tsade en probeert hem te doden, maar de HEERE geeft hem niet over in zijn hand en verklaart hem niet schuldig, wanneer hij geoordeeld wordt. Wacht op de HEERE kopf en houd u aan Zijn weg. Dan zal Hij u verheffen om de aarde te bezitten; u zult zien dat de goddelozen worden uitgeroeid. Ik heb een gewelddadige goddeloze gezien, die zich wijd vertakte als een bladerrijke inheemse boom. Maar hij ging voorbij, en zie, hij was er niet meer; ik zocht hem, maar hij was niet te vinden. Let op de vrome en zie naar de oprechte, sijn want het einde van die man zal vrede zijn. Maar de overtreders worden tezamen weggevaagd, het einde van de

goddelozen wordt afgesneden. Maar het heil van de rechtvaardigen komt van de HEERE, hun kracht ten tijde van benauwdheid. De HEERE zal hen helpen en hen bevrijden; Hij zal hen bevrijden van de goddelozen en hen verlossen, want zij hebben tot Hem de toevlucht genomen.

PSALMEN 37:22-41

wordt dit in het Nieuwe Testament in feite aangehaald over de rechtvaardige. Het verwijst niet naar God, hoewel natuurlijk wel gezegd zou kunnen worden dat hetzelfde ook voor God geldt.

Ik had vers 25 ook moeten lezen. Hij zegt:

Ik ben jong geweest en nu ben ik oud, maar ik heb nog nooit gezien dat een rechtvaardig mens in de steek werd gelaten of dat zijn kinderen om brood moesten bedelen.

Ik heb die belofte heel letterlijk opgevat, hoewel ze er niet uitziet als een belofte. Het is alleen maar een uitspraak. David zegt:

Ik ben nu oud. Ik heb veel meegemaakt. Eén ding heb ik nog nooit gezien: dat God een rechtvaardig mens zo in de steek liet dat hij zijn kinderen eropuit moest sturen om geld te bedelen.

God heeft een rechtvaardige nooit zover gebracht dat hij zijn kinderen eropuit moest sturen om te bedelen. Tenminste, voor zover David wist; hij had dat nooit zien gebeuren. Ik heb in mijn leven maar één keer gebedeld. Dat was toen ik een jonge tiener was, in de hippie-Jezusbeweging. Ik dacht dat het wel goed was om naar buiten te gaan en mensen om wat kleingeld te vragen wanneer je geld voor benzine en dergelijke nodig had. Ik heb het één keer gedaan, en ik voelde me daar echt slecht over, omdat ik aan dit vers dacht. Ik zei: „Als ik om brood moet bedelen, dan moet ik wel niet rechtvaardig zijn.” Dus sindsdien heb ik niet meer gebedeld en zelfs nooit meer iets gevraagd.

We zouden nog veel meer over sommige van deze verzen kunnen zeggen, maar waarschijnlijk hebben we de belangrijkste thema's hier wel behandeld.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Psalmen 33:1-22
- 1 Petrus 2:9-10
- Psalmen 100:1
- Psalmen 76:11
- Jakobus 1:20
- Psalmen 100:3
- Psalmen 33:9
- 2 Korinthe 5:17
- 2 Korinthe 4:6
- Genesis 1:26
- Hebreëën 1:3
- 1 Thessalonicenzen 2:13
- Mattheüs 14:28
- Psalmen 110:3
- Psalmen 33:10-12
- Psalmen 21:12
- Psalmen 2:3
- Psalmen 2:6
- Johannes 6:44
- Filippenzen 2:13
- Psalmen 33:13-15
- Psalmen 20:8
- 1 Samuel 17:45
- Openbaring 19:11
- Openbaring 19:15
- 2 Timotheüs 2:9
- Prediker 9:11

- Openbaring 2:17
- 1 Johannes 3:2
- Psalmen 36:2
- 2 Samuel 23:1
- Psalmen 36:3-5
- Mattheüs 12:34
- Spreuken 4:23
- Psalmen 36:7
- Psalmen 36:9
- Psalmen 36:8
- Psalmen 36:10
- 1 Johannes 1:5
- 1 Johannes 1:6
- 1 Johannes 1:7
- Psalmen 36:11-13
- 2 Petrus 1:4
- Psalmen 37:2
- Psalmen 37:4-41
- Mattheüs 5:5
- Psalmen 37:11-14
- Psalmen 37:19
- Psalmen 37:22
- Psalmen 37:30
- Psalmen 37:35
- Spreuken 2:21-22
- Psalmen 37:8
- Psalmen 37:9
- Psalmen 37:3
- Psalmen 37:41
- Hebreëën 11:2
- Hebreëën 11:4-24
- Psalmen 37:5
- Mattheüs 6:33
- Psalmen 37:6

- Psalmen 37:11
- Psalmen 37:36-37
- Psalmen 37:17
- Psalmen 37:20
- Psalmen 37:21
- Psalmen 37:24
- Genesis 24:12-14
- Genesis 24:17
- Genesis 24:18-19
- Genesis 24:27
- Romeinen 8:14
- Psalmen 37:22-41

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.